

МОЛОДИЙ КОМУНІСТ

ІМ. ДАНИЛИ ПІДДУБНОГО

Виходить з 5 грудня 1939 року.
№ 2 (4135). • СУБОТА

12 СІЧНЯ 1991 Р.
Ціна 30 коп. (передплатою — 12 коп.).

Орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ (МДС)

**Звертаємо
вашу увагу:**

*Мой друг, отчизне посвятили
Души прекрасные порывы!*
А.С. Пушкин

Молодь і її проблеми: уже не вперше порушується таке питання. Але на цей раз здається, серйозно. Обком комсомолу пропонує створити комітет у справах молоді обласної Ради народних депутатів, дати можливість молодим самим творити своє майбутнє. —2 стор.

Старий добрий «Комсомольський прожектор»... Рокками він в міру потужності висвітлював темні кутки нашого спільнотного життя. Камо грядеши! —4 стор.

Потяг до релігійності — що це, мода? У чому суть древніх вірувань у добро, любов, справедливість! —5 стор.

Любов і дружба, деполітизація (чи переполітизація) школи, драми у чергових «Вітрилах» —6—7 стор.

Підліткова злочинність стала ще одним хронічним надбанням нашого життя. Слово беруть правоохоронці. —8 стор.

«Ласкавий травень». Ще раз і напевно не востаннє, — про крутого шоумена Андрія Разіна —9 стор.

«Клав — на поміст самого Піддубного!». Таким міг похвалитися Данило Посушко. Знай наших! —10 стор.

ІНІЦІАТОР—ОБКМ КОМСОМОЛУ

Минулого тижня відбулося бюро Кіровоградського обкому комсомолу, на якому розглядалися надзвичайні питання, про засади і механізми реалізації молодіжної політики в області, про стан будівництва пам'ятного знаку воїнам-інтернаціоналістам всіх поколінь, про проведення обласного конкурсу молодих ленторів, про молодіжне об'єднання «Діалог», про асоціацію молодих керівників.

Як завжди швидко пройшло завершення новообраних перших секретарів Новомиргородського і Онуфріївського районів ЛКСМУ (МДС) Василя Крикотенка і Едуарда Удоду, а також секретаря Добровеличківського району комсомолу Миколи Ліщенко.

Відносно тех швидко й чітко розглядалися й інші питання. Коли говорилось про будівництво пам'ятного знаку, наголошувалося на гострих моментах, які виникли через вину лівівських скульпторів, котрі не виконали вчасно договірних робіт. Тут же пропонувалися шляхи виходу із скрутного становища: якнайшвидше проводити всі місцеві будівельні роботи по встановленню пам'ятного знаку в сивері Ленінського комсомолу.

Анатолій Стоян, завідувач відділом ідеології і культури, аргументовано довів членам бюро, що конкурс молодих ленторів необхідний. Чому, які його умови? Читайте в наступних номерах нашого тижневика.

Критичні зауваження звучали на адресу молодіжного об'єднання «Діалог». Ревізія комісії обкому комсомолу виявила ряд фінансових порушень у діяльності асоціації молодих керівників. Про них тем йшлося на бюро. По всіх питаннях були прийняті відповідні постанови.

Та найголовнішим виявилось питання про молодіжну політику в області. Ще в жовтні минулого року, як повідомив перший секретар обкому комсомолу Сергій Снопков, спільно з Київським інститутом підвищення кваліфікації при ЦК ЛКСМУ (МДС) було укладено угоду про спільну роботу по вивченню ситуації, яка склалася в молодіжному середовищі області та розроб-

ну пропозицій, що стосуються молодіжної політики в області. З урахуванням досвіду областей нашої республіки, країни були підготовлені пропозиції для обласної Ради з питань молодіжної політики в області.

Без перебільшення скажемо, що обкому комсомолу довелося добряче попаяти: хотілося зробити так, щоб і молодь підтримала, а ще більше — її підтримали. Допомогли в цьому А. В. Казановський — завідувач кафедри інституту підвищення кваліфікації при ЦК ЛКСМУ (МДС) і В. В. Сатовський, проректор цього ж інституту — вони науково обґрунтували ці механізми реалізації в нашому регіоні.

До речі, А. В. Казановський і В. В. Сатовський та їх колеги приїжджали неодноразово в Кіровоградську область, вивчали молодіжну аудиторію і на основі результатів соціологічних досліджень, проведених обкомом комсомолу в містах Кіровограді, Світловодську, Олександрії, а також в Новоукраїнському, Новоархангельському, Долинському районах зробили висновки, що доцільніше спочатку в нашій області розробити не саму програму «Молодь», а на першому її етапі загальні засади та механізми реалізації молодіжної політики в області.

Наш обком комсомолу, віддаючи належне, пішов далі — знайшов спільну мову з обласним комсомолом, з комісією у справах молоді обласної Ради, представники якої разом з головою — М. Цуановим — були запрошені на бюро.

* * *

ПОСТАНОВА БЮРО КІРОВОГРАДСЬКОГО ОБКОМУ ЛКСМУ (МДС) «ПРО ПРОЕКТ ДОКУМЕНТІВ «ПРО ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ І МЕХАНІЗМ РЕАЛІЗАЦІЇ МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ В ОБЛАСТІ»:

1. Вибіркові результати соціологічних досліджень з проблем життя і діяльності молоді Кіровоградської області, проведені обкомом комсомолу спільно з інститутом підвищення кваліфікації при ЦК ЛКСМУ України (МДС) взяти до уваги.

2. Принципові підходи до формування молодіжної політики в області, її загальні засади, пріоритети і механізми реалізації схвалити.

3. Вийти з пропозицією до обласної Ради народних депутатів про створення комітету у справах молоді виконком обласної Ради. Проект Положення про статус і функції комітету, його структуру з урахуванням висловлених зауважень схвалити.

4. Направити підготовлені матеріали в комісію у справах молоді обласної Ради для розгляду.

5. Вийти з пропозицією до обласної Ради народних депутатів про внесення в порядок денний сесії питання «Про загальні засади і механізми реалізації молодіжної політики в області».

Рекомендувати міським, районним комітетам ЛКСМУ (МДС), виходячи з місцевих умов, підготувати матеріали і вийти з порядку законодавчої ініціативи на сесії місцевих Рад з питанням про першочергові заходи з формування молодіжної політики з подальшим прийняттям цільових програм «Молодь».

7. Доручити С. П. Снопкову внести дані матеріали на розгляд молодіжної комісії обкому партії.

Після розгляду цього питання комісія у справах молоді та бюро обкому домовилися про план спільної роботи по підготовці питання на сесію обласної Ради.

Наш кор.

МОЛОДІ, ЦЕ ВАШ КАНДИДАТ!

19 січня — вибори депутатів міської Ради народних депутатів замість вибулого по виборчому округу № 155 (центр — спортивна школа № 2). Один з кандидатів у депутати — перший секретар Кіровоградського міського комітету Компартії України В. Д. Мішура. Чимало років В. Д. Мішура віддав комсомольській роботі. Але головне інше — постійна увага кандидата до молодіжних проблем.

Він виступає за підвищення ролі міської Ради, її депутатів у вирішенні економічних, соціально-побутових і культурних проблем міста. В. Д. Мішура — за перехід до ринку з наданням соціальних гарантій мало-забезпеченим людям. Він за демократію і гласність, верховенство Закону, забезпечення громадських свобод і прав людини.

Тож і молодим, що мешкають на території цієї виборчої дільниці, є смисл голосувати за Валерія Дмитровича Мішуру.

Група підтримки кандидата.

З усього світу в Радянський Союз йде гуманітарна допомога. А простіше кажучи — продукти харчування. А що в волонтерів? Ось два вапняки 30000 посилок, які надійшли із Австрії.

Перший варіант: цукор, джем, мажир, борошно, хліб, кефір, сушені фрукти, шоколадні десерти, десерт «Крем-де-ла-крем», голландський десерт.

Другий варіант: какао, фруктовий чай, шоколад з горіхами і виноградом, цукерки «Маоам», шоколадні вафлі, вафлі «Наполні», сухе молоко, десерт з горіхами і сушеними фруктами, абрикосовий джем, яблучний компот, хліб, паштет з печінки, паштет з м'яса.

Прес-служба Московської патріархії повідомляє, що ближчим часом у СРСР буде побудовано 542 православні храми. Сьогодні в Російській православній церкві діє 1940 приходів, об'єднаних в 85 єпархій, 31 жіночий і 25 чоловічих монастирів, 2 духовні академії і 7 семінарій. За даними видавничого відділу Московської патріархії, в 1990 році РПЦ повернуло 1830 приходів.

* * *

В один з перших днів нового року з 5 до 7 годин ранку машиністи залізничного транспорту Угорщини провели попереджувальний страйк. Профспілка машиністів прийняла рішення про страйк у зв'язку з тим, що їй не вдалося добитися від керівництва генеральної дирекції Угорських державних доліг підвищення заробітної плати на 29 процентів. Від участі в попереджувальному страйку утрималась майже чверть машиністів.

* * *

12 чоловік загинуло, 1,5 тисячі поранено. Така ціна святавання Нового року для філіппінців. Тут дуже широко використовувались саморобні фейєрверки, багато з яких не відзначались високою якістю і безпекою. Тільки в Манілі через необережне поводження з пачками вибухівки загинуло 11 великих пожеж.

* * *

Бюст К. У. Черненка, який возлеблювався на одній із головних площ Красноярська, був демонтований. Як відомо, Костянтин Устинович — двічі Герой Радянського Союзу. За законом, бюст повинен бути встановлений на батьківщині Героя. Рідне черненківське село Тесь при затопленні Красноярського водосховища пішло під воду.

* * *

Весною наступного року буде влаштовано похід-ревізю, присвячений 130-річчю перевезення тіла Т. Г. Шевченка з Росії на Україну. Координуючу діяльність по організації цього заходу здійснює братство шанувальників Т. Г. Шевченка (Український фонд культури).

* * *

Швеція вислала за межі країни трьох радянських громадян, працівників радянського посольства, звинувативши їх у шпionажі. Венесуела звинуватила представника Аерофлоту Шилова в шпionажі.

* * *

Молодий український художник-модельєр Ю. Ніконов став першою радянською людиною, яку запросили в жюрі міжнародного конкурсу молодих стилістів моди «Міна Річчі».

«У лісі, ой у темному, де ходить хитрий лис...»

Лис справді — хитрий-хитрий, і діти про це знають. От вони й розповіли про це, а ще про зайчика, про Діда Мороза, Снігуроньку. Слухали їх представники відділу освіти молоді Кіровоградського обкому комсомолу та обласного відділення Дитячого Фонду ім. В. І. Леніна, які завітали до малюків будинку немовлят. Звичайно, завітали з подарунками, веселощами.

А ще подарунки отримали діти-сироти, які знаходяться на лікуванні в дитячому відділенні обласної психіатричної лікарні. Дід Мороз і Снігуронька (працівники обкому комсомолу В. Пономаренко і Л. Бабенко) побували і в дитячому спецрозподільнику. У торбі знайшлося для дітлахів чимало подарунків. Їх отримали й двадцять дітей-інвалідів, яких вітали по домівках.

Десь 200 малюків із різних сімей побували на ранках, які проходили в приміщенні обкому комсомолу. Пісні, танці, веселий сміх наповнили його приміщення у новорічні дні. І, звичайно, залишили в малечі приємний спогад, про це свідчать знімки нашого фотокореспондента В. ГРИБА.

НА СЦЕНІ — БІБЛІЙНА ШКОЛА

У перший день Різдва Христового на центральній площі обласного центру, біля новорічної ялинки виступали діти. Що тут дивного! — скажете ви, — зараз канікули, діти виступають скрізь. Але на цей раз виступи 10—12-річних хлопчиків і дівчаток чергувалися із цитуванням Біблії молодим, елегантним чоловіком. Підлітки співали релігійні пісні, читали вірші на тему народження життя і смерті Ісуса Христа. Це були вихованці недільної біблійної школи з Кіровограда.

Наш кор.

НІКОЛИ НЕ ПІЗНО

У Кіровському районі міста відбувся конкурс «Учитель року». Учасниками стали вчителі середніх шкіл №№ 21, 4, 15, 19, 23, 17, 18. Кожна школа повинна була представити свого учасника. Треба сказати, що форма представлення була різна, але зміст, на жаль, однаковий. Від простого безпосереднього переказу біографії вчителя та похвал на його адресу (як це зробила СШ № 21) до театралізованої вистави, із слугами короля, барабанним босом, та королевою, корону якої виручили учасниці конкурсу Н. В. Пономаренко

(СШ № 23). І все ж навіть це не врятувало — відверта похвала не радувала слух. Сказане вище, мабуть, не зовсім стосувалося лише представлення у формі реклами вчителя історії СШ № 17 Н. М. Гейко. На мій погляд, лише тут можна було говорити про якийсь смак і вигадку.

Учителі, як на справжньому екзаміні, тягнули квитки із запитаннями в обраній галузі мистецтва — література, музика, живопис. Не всі могли одразу і точно відповісти. Учасники конкурсу захищали і доводили необхідність саме свого, наочного

посібника, без якого, на їх думку, неможливо провести урок, розмірковували над тим, що саме зі своєї шкільної практики вони здали б у музеї учорашнього дня.

Переможцем став учитель історії СШ № 18 М. М. Щитковський.

Конкурс, на мій погляд, показав не вельми високий рівень наших вчителів. Маю на увазі не професійність (тут нехай судять знавці), а ерудицію, почуття гумору, уміння вести себе на сцені, ім. Ну, що ж — удосконалюватись ніколи не пізно!

С. БОНДАР.

«НАШ ПАРОВОЗ, ВПЕРЕД ЛЕТИ...»

Нещодавно Знам'янському СПТУ-12 виповнилося 70 років. У грудні 1920 року на базі вагонно-паровозного депо Знам'янка створена школа фабрично-заводського шкільництва. Дві групи слюсарів по ремонту вагонів і паровозів по 30 чоловік у кожній. Пізніше з'явилися спеціальності кочегара, коваля, котельника, покрівельника. Складну і цікаву історію має училище.

Але історія — справа минулого. Не порівняти сьогоднішнє училище з колишнім. Зараз тільки спортивних секцій у ньому — 12. Та ще гуртки технічної творчості, та художня самодіяльність... Навіть духовий оркестр є. Це сьогодні. А в не дуже далекому майбутньому почнеться будівництво громадсько-побутового корпусу, а там чого тільки не буде. Актівий зал на 400 і їдальня на 350 місць, бібліотека, великий спортивний зал, медпункт, сауна, басейн.

Розповідає заступник директора по виховній роботі А. М. Нечася:

— Система навчання раніше у нас була інша, учням довіряли. Ось паровоз, проводьте ремонт. Те ж саме з вагонами.

— Ми могли б і сьогодні виконувати самостійний ремонт, — продовжує директор В. Т. Садієр, — треба лише домовитися з локомотивним депо.

Не знаю, чи здійсниться цей договір. Але чому б і ні? Адже завтра випускники займуться саме цим. Тим більше, що на порозі нові умови господарювання.

Безжурні дні бюджетних асигнувань на всі потреби для училища канули в Лету. Тут широке поле діяльності відкривається перед базовим підприємством, шефами, але у них і своїх проблем достатньо...

Невелике підсобне господарство тут вже діє, його

збираються розширювати, тож можна буде заробити хоч щось... Та гроші це ще не все. Зараз в училищі є гроші, але потратити їх ні на що. Будматеріали доставляють в обмін на свою продукцію.

Уклали договори з кількома колгоспами по допомозі у зборі врожаю. Вони ж училищу — лісоматеріали, шифер, цемент, залізобетонні блоки. І будувати є з чого, і картопля не пропадає.

— Тільки на договорах і можна буде вижити в нових умовах, — говорить Володимир Тимофійович Садієр.

На підприємствах у зв'язку з переходом до ринку, очевидно, знизиться потреба в спеціалістах. Тож, училище буде випускати їх менше, але якість підготовки має зрости.

О. УСТИНОВСЬКИЙ.

Міжконтинентальна вікторина

Подія, яка відбулася недавно в кіровоградському дискусійно-клубі «Олімпія», привернула увагу не тільки спеціалістів, що працюють з іноземними студентами обласного центру, а й численних шанувальників популярної телегри «Що? Де? Коли?». Цього разу міська рада у справах іноземних учнів та міське методичне об'єднання викладачів російської мови як іноземної проводили гру-вікторину для іноземних студентів «Чи знаєш ти республіку та місто, в яких навчаєшся?».

У гри-вікторині зустрілися команди двох кіровоградських вузів — вищого льотного училища цивільної авіації та інституту сільськогосподарського машинобудування. Командам іноземних студентів із різних континентів було запропоновано відповісти на питання краєзнавчого характеру. В кожен з п'яти раундів організатори включили по три запитання для команди. Після 3 раунду майбутні підкорювачі неба вигравали у своїх опонентів лише 2 очка (кожна відповідь оцінювалась жюри за п'ятибальною системою). Відповіді команд були настільки повними та глибокими, що у численних болільників навіть брови здіймалися від подиву. Бо питання були дуже складні, гадаю, не кожен радянський студент відповів хоча б на половину з них.

Коли всю програму вікторини було вичерпано, виявилось, що обидві команди набрали однакову кількість балів. Тоді жюри, яке очолювала О. В. Журавльова — заступник голови міської ради у справах іноземних учнів, запропонувала бліц-конкурс — по два запитання для кожної команди. В цьому турнірі першою була команда КВЛУЦА, яка і стала переможницею гри. У складі цієї команди виступали Тамір та Гамбаатор з Монголії, а також п'ятірка дружних кубинців — Хуан Карлос Пелайес, Едуардо Фонтане, Ахмед Селесія, Абдель Каїро, Педро Ідальго Диал. Команда КІСМУ — Хадер Мажді (Палестина), Чао Памессан (Того), Ель-Фахі Ель-Ховад (Судан), Товад Віктор (Бенін), Куррея Віржіу, Де Фрейташ Жоакім та Аугушту Карлуш (всі з Анголи) — також були відзначені цінними дарунками, адже вони поступилися дуже сильній команді лише двома балами.

На закінчення хочу подякувати всім тим, хто брав участь у підготовці і проведенні гри-вікторини, — молодим танцюристам із Ленінського Палацу піонерів сестрам Татариним, Рейнальдо (Куба) та Курреї (Ангола), — які блискуче виступали під час музичних пауз.

Юрій КУЧИНСЬКИЙ,
викладач кафедри російської мови як іноземної Кіровоградського інституту сільськогосподарського машинобудування.

Горшкини, як відомо, ліплять не святі... От і Олена КУЧЕРЯВЧУК (перша зліва), Олеся ЄФИМЕНКО та Лариса КУЧЕРЯВЧУК — ще одне тому підтвердження. Дівчата ці різні, а єднає молодих працівниць ливарно-формувального цеху Світловодського керамічного заводу прийнятні те, що всі три поступатимуть до Миргородського керамічного технікуму. Ні пуху, ні пера, а глини — в'язкішої!

Фото Ю. ДЕРУЖИНСЬКОГО.

Усе—про катастрофи

ПОВЕРТАЮЧИСЬ
ДО НАДРУКОВАНОГО

У минулому номері ми надрукували інформацію про Всесвітній художній конкурс і виставку, присвячену Всесвітньому дню здоров'я (7 квітня 1991 р.), до участі в яких запрошує Директор Міжнародного музею дитячого мистецтва (він знаходиться в столиці Норвегії — Осло). З технічних причин ми не змогли вмістити адресу, за якою слід надсилати виконані роботи, і радили читачам звертатися до обласного комітету товариства Червоного Хреста, де є ця інформація.

Однак, зважаючи на прохання читачів, друкуємо сьогодні адресу Міжнародного музею дитячого мистецтва, де чекають ваших робіт!

НАГАДУЄМО:

ТЕМА КОНКУРСУ — «УСЕ — ПРО КАТАСТРОФИ».

ОСТАННІЙ ТЕРМІН НАДХОДЖЕННЯ РОБІТ — 15 ЛЮТОГО 1991 РОКУ.

The International
Museum of Children's
Art
Lille Froens vei 4
N- 0369 OSLO 3
NORWAY
Telephone:
47-2-468573

МЛИНЦІ З СЕКРЕТОМ

Перед Новим роком на школярів молодших класів Кіровоградської середньої школи № 8 чекав сюрприз — 33-ох малюків потрапили до лікарні з гострим шлунковим отруєнням.

Як повідомив головний лікар міської санітарно-епідемічної Є. О. Влаєв, до шкільної їдальні з Ленінського об'єднання громадського харчування привезли млинчики з повидлом — улюблені ласощі малечі. Але на цей раз млинчики були з секретом. Виготовлялися вони в кулінарному цеху об'єднання з порушенням санітарних норм і строків реалізації.

Таких млинчиків виготовили 1,5 тисячі, але інших масових отруєнь не виявлено.

Наш кор.

ВІН

Одним з перших льотчиків судилося стати нашому землякові Л. М. Мацієвичу. Майбутній видатний авіатор-корабельний інженер Лев Макарович Мацієвич народився 1877 року в селі Олександрівці на Кіровоградщині.

У 1901 році Лев Макарович закінчив механічне відділення Харківського технологічного інституту і поступив на службу у Севастопольський порт, де виконував доручення по ремонту і будівництву суден. Зокрема, був одним з керівників будівництва крейсера «Очаков» та броненосця «Йоанн Златоуст». Йому ж належить розробка проекту частини порту (1904 рік). Вихований в українських народних традиціях, він бере активну участь в організації любительських вистав та вечорів.

Коли у 1903 році, в Полтаві, відбулося святкове відкриття пам'ятника класику української літератури І. П. Котляревському, туди з'їхалися визначні діячі культури. Серед гостей був Мацієвич. Був присутнім М. Л. Кропивницький. Наші земляки познайомилися, розмовляли рідною мовою, обговорювали громадсько-політичні події та питання, які турбували прогресивно настроєні прошарки тодішнього суспільства. Про це розповіли свідки тих подій та збережена загальна фотографія на відкритті пам'ятника.

Мацієвич вступає до морської академії. Закінчує її по першому розряду, у чині капітана, і працює у Морському технічному комітеті. Якраз на той час у військових флотах країни почали з'являтися підводні кораблі. Мацієвичу доручають контролювати їх будівництво: на Балтійському суднобудівному заводі та у доках Німеччини для Росії. А щоб краще опанувати нову справу, він проходить курси підводного плавання.

У тислі строки, усього за два роки, наш земляк розробляє і подає на конкурс чотирнадцять проектів підводних човнів різноманітного призначення.

Подальша діяльність Л. М. Мацієвича пов'язана вже з авіацією. Його знову приваблює нове: якраз авіація на початку століття робила свої перші кроки. Засновувалися аероклуби (Одеський — 1908 рік, Московський, Київський, Харківський, Єлисаветградський — 1909 рік). Стали виходити авіаційні журнали, почалися перші польоти сміливців. З 1908 року він вивчає теорію авіації з метою побудувати літак. Наступного

року розробляє у кресленнях та розрахунках проект гідроплана.

Тодішні газети сповіщали: «14-го вересня серії вдалих польотів на аеропланах розпочав капітан Мацієвич. Незважаючи на вітер силою у десять метрів на секунду, який часом зривався у бурю; військовий авіатор на біплані Фармана здійснив за три хвилини на значній висоті одне коло над аеродромом... Капітан Мацієвич здійснив політ з пасажиром — журналістом Кривенко, на висоті вісімдесяти метрів, і протримався двадцять дев'ять хвилин».

Польоти нашого земляка були високотехнічними і справляли незабутні враження на тих, хто мав щастя їх бачити. Йому належать перші нічні польоти, що було тоді зовсім новою і небаченою до того справою.

Катастрофа учинилася раптово — замок двигун, апарат зігнувся і став ламатися. Пілот розбився, кабінку та парашут використали пізніше. Святий російської авіації було затьмарено першою авіаційною жертвою, загибеллю одного з кращих льотчиків того часу. Це сталося 24 вересня 1910 року.

С. БОНФЕЛЬД,
голова обласної секції пам'яток науки і техніки УТОПІК, член обласного літоб'єднання,
м. Кіровоград.

І МОРЕ

З ІСТОРІЇ
РІДНОГО КРАЮ

Аби бажання...

Молода жінка прийшла в прокуратуру і почала скаржитися — мовляв, її чоловік запідозрив у зраді, а це все — брехня, що вона — вірна дружина. Розмова в моєму кабінеті на цьому не закінчилася — приходила й дружина того, до кого бігала молодичка. Хоч побігала вона недовго — за декілька днів з ножом у животі зробила останні кроки до телефонної будки. Викликала швидку. Чоловік, який через зраду своєї дружини на п'яну голову всадив їй ножа, «поїхав» на дев'ять років відбувати строк покарання у холодні краї.

Схожих прикладів чимало. Якщо не вбивство — то згвалтування, пограбування, крадіжки. За 11 місяців минулого року лише на території Кіровського району обласного центру здійснено 1436 злочинів. З них — 7 убивств, 11 згвалтувань, 651 крадіжка особистого майна. Неповнолітні громадяни скоїли 77 злочинів. Неповнолітніх засуджено 57. На території району чотири рази затримували рекетирів. Серед них — здебільшого люди молоді.

Коли говорити про всі злочини мовою минулих років, то їх здійснюють громадяни у комсомольському віці. Хоч комсомол до злочинів не має майже ніякого відношення, якщо не брати до уваги, що й серед злочинців є чимало комсомольців.

Усі ми непогано знаємо (або можемо дізнатися) свої права. От про обов'язки, як їх дотримуватися, — з цим гірше. Та найбільша біда — це безвідповідальність, яка призводить до скоєння злочинів.

Особлива надія на безкарність у неповнолітніх. Вони часто вважають, що і пияцтво, і дії після пияцтва їм минуться. Забувають, що кримінальна відповідальність — з 16 років, а в деяких випадках — з 14.

Приміром, А. М. Халіна засуджено народним судом Кіровського району за те, що він разом з своїм дружком однієї ще теплої ночі прийшли до жіночого гуртожитку № 2 СПТУ-8 і, будучи п'яними, вчинили бійку.

Прикладів можна наводити багато. Є вони, напевне, і в обласному штабі «Комсомольського прожектора». Дуже часто «прожектористи» проводили різноманітні рейди: перевіряли роботу відеосалонів, не давали спокою продавцям. Добре, що це робили. У їхніх паперах — зафіксовано чимало випадків порушень правил радянської торгівлі. А от який результат дали ці перевірки, члени «КП» іноді й самі не знають.

Випадково я дізналася, що в магазині «Малюк», що по вулиці Леніна, «прожектористи» побували двічі. Перший раз оформили акт десь на 100 крб., а при повторній перевірці аж на 3 тисячі з хвостиком. Молодці, нічого про це не скажеш. І результат вагомий — завідувача за допущені прорахунки звільнили! Але вона, як ото щук, кидають у річку, тихо і гарно працює в магазині «Мелодія».

От якби в такі рейди, можливо, запрошували працівників прокуратури (районної, міської, обласної), результат був би вагомим.

Іноколи від комсомольців, взагалі від молоді, доводиться чути, що підеш у прокуратуру, а там не завжди допоможуть. Звичайно, дивлячись, з якими намірами йти, хоч ми завжди постаралися б допомогти, принаймні, «Комсомольському прожектору».

Згадуючи роботу «КП», думаю, що сьогодні «прожектористам» було б корисно відновити колишній прекрасний напрям роботи — попередження злочинів. Тобто — їх запобігання. Тим паче, що тут прокуратура, наша зокрема, зможе допомогти.

Аби було бажання в комсомольців.

Л. ГУЦУ-БІДЕНКО,
помічник прокурора Кіровської районної прокуратури м. Кіровограда.

З вітрини — покупцеві. А кому з підсобки?

Ці слова були в рубриці до публікації майже трирічної давності «Макулатурна кофта». 9 квітня 1988 року «МК» розповів, як «відкладають» у магазині «Книги», що в Знам'янці, дефіцитну літературу. Нещодавно члени рейдової бригади штабу «КП» знову побували в цій книгарні. І знову виявили прихованих видань на сотні карбованців.

Мені як автору тодішнього матеріалу пригадується, що коли всі книги потрапляли в акт, то завідувача, пускаючи сльозу, запитувала:

— Ви мені хоч вірите, що не знала я про це, не знала. Так хочеться до пенсії допрацювати. Зовсім небагато залишилося...

Тепер знову ті самі слова з деякими паузами, які можна тлумачити: а так хочеться і на пенсії працювати. Про те, що завідувача Любов Андріївна Ханенко не знала про стан справ у своєму магазині — говорити смішно. Хоч дивувало не це. Дивувало якась спокійність, ба, навіть хизування — ось ми які!

Рейд розпочався так: зайшовши в магазин, «прожектористи» сказали, щоб продавці самі винесли ті книги, які відклали, але не заплатили за них грошей. До речі, ці книги в акт не вписувалися. Три роки тому працівники книгарні пояснювали, що хочеться придбати, а грошей нема. В даному випадку прислухалися до тодішніх бід.

Акт склали. Туди потрапило декілька назв, які Тамара Зеленська, крім отих, на які «грошей нема викупити зраз», тихенько намагалася підкласти до купки, з якої дають тим, хто здає макулатуру.

Ще рейдовики вписали в акт і прояви халатності. Якщо це так можна назвати — бо дуже багато книг були начебто відкладені для дитячих садочків, для методкабінета міськвню, для школи бджільництва. Хороших книг.

Оглянувши підсобки, члени штабу «КП» вже хотіли йти. Так як автор цих рядків мав досвід з попередньої перевірки, то разом з членами Знам'янського міського штабу «Комсомольського прожектора» Анатолієм Дяковим і Сергієм Гетьманцем позазирав у схованки.

Схованки — це занадто сказано. Тому, що твори і Солженицина, і Аллїлуєвої акуратенько ховали за десятками томів Леніна, Маркса. О, там були такі книги, про які тільки доводиться мріяти! Усіх їх складали для описування...

Коли ж справа завершувалася, виявилось, що багатенько книг десь зникли.

— Винесли у зал і продали? — запитуємо завідувачу.

— Ну, що ви так про нас думаєте погано... заперечувала Любов Андріївна.

Чесність сказаного, звичайно, була липовою — ще один продавець магазину В. Соколенко написала в пояснюючій: «під час перевірки в магазині книги з підсобки виносилися в зал». Їх тут же розкупляли.

Другий акт крім перших двох пунктів доповнився третім — дійсно прихованого товару виявили «прожектористи» на суму 331 крб. 20 коп. Це — за підрахунками Тамари Зеленської, бо насправді було на чотири десятки більше. Тамара не врахувала тих дефіцитних видань, які були в продажі. Хоч їх витягнули зі схованок.

ВІД АВТОРА. Коли я з Анатолієм і Сергієм пішли з магазину, а весь прихований товар винесли в зал і продавали, хлопці запитали, який тут вихід бачу я? Тоді промовчав. Тепер висловлю свої міркування.

Якби я був власником декількох книгарень, у тому числі і знам'янської, завідувачій побажав би щасливого відпочинку на пенсії (саме про це вона мріяла при першій перевірці). Завідувачкою б узяв людину, яка справу знає, гостра не тільки на язик, а й на розум. Решта — за кожен подібний випадок карав би карбованцем.

Та я — не власник і ним ніколи не буду. Що буде — вирішить облкомторг. Він уже один раз вирішував, а бач, повторилося.

Ю. ЯРОВИЙ,
спецкор «Молодого комунара».

м. Знам'янка.

Як ви думаєте, що зображено на цих фотографіях? Що під'їзд будинку — це ясно. Але після чого? Мамаєве нашість? Ні, після так званої побілки, зробленої фахівцями спеціалізованого ремонтно-будівельного управління по ремонту житлового фонду міськжитлоуправління обласного центру. Повторюємо, такий вигляд під'їзд має на другий день після побілки. А який вигляд він матиме через місяць (про рік і не говорю)? Цього, думаю, не знає і бригадир Марія Друщенко, й інші керівники з СРБУ. Лише тому вони і обминають будинок по вул. Пачаєва, 12, корпус 2. Належить він мед-8, яка до речі, претензій до ремонтників за якість робіт не має. Фото В. ЛАРИНЦЕВА.

Є в селі Березівка зруйнована церква. Без хреста. На місці купола вирости дерева. Вікна й двері вибиті. Навкруги — зарості бур'яну. Церква нагадує знівечену, знекровлену, слабку фізично, але сильну духовно людину. Причому дуже гарну. Ніякі знущання такої краси знищити не можуть.

ХРАМ ЧАСІВ ЗАДУШЕВНОЇ СІМЕЙНОСТІ

Стоїть ця церква як символ занепаду нашої культури, нашої духовної бідності, втрати історичної пам'яті. Її хотіли підірвати — не вдалось, її ламали, та стерти з лиця землі не змогли. І слава Богу! Вона стоїть як німий докір тим, хто її руйнував, тим, хто мовчав, дивлячись на це безглуздя, тим, хто перетворював її у склад соломи. Але немає сильнішого докору, як ось такий — мовчазний і трепетний. Уся в ранах — вона ще стоятиме віки, навіть якщо її не реставрувати.

Але реставрувати її треба обов'язково. Інакше гріш ціна всім нам.

Ви не дивіться, що зовні церква облупилась. Зайдіть усередину, вдихніть повітря — а воно там і досі церковне, — і згадайте, що ви людина. І що ваша місія на цій землі — творити добро, стверджувати життя, а не руйнувати те, що будувалося на віки.

Коли поглянете на чудовий розпис, що залишився на стінах, пройдетеся по викладеній плиткою долівці, то відчуєте в собі приплив енергії і сили. Ви зрозумієте, що храм божий повинен бути храмом. І ні в якому разі не складом. І що по такій долівці трактором їздити не можна. А їздили ж! Вона витримала.

Дивимось на розмальовані полотнища і порівнюємо цю церкву з жінокою, ім'я якій — мати. Через будь-які тортури і муки пройде, виживе, аби тільки наставити на путь істинний своїх дітей заблудлих. Дітей, які принесли їй стільки горя і болю.

...У цій церкві не раз бував великий російський поет Афанасій Фет. Під час служби в кирасирському Воєнного Ордену полку він часто гостював у відставного поручика поета Олексія Федоровича Бржеського в його маєтку в мальовничій Березівці. Родина Бржеських завжди радо зустрічала молодого корнета.

У Березівці були винокурний завод, ставок, де

плавала пара лебедів і, як пише Фет «...прекрасна сільська церква, куди щонеоділі приходили селяни з дружинами і дочками в строкатих хустинах з величезною кількістю живих квітів на голові».

Афанасій Фет з превеликим задоволенням приїжджав у Березівку. Він високо цінував «...досить освічене коло заможних поміщиків Олександрійського повіту». Навіть підкреслював: «...ніколи Елисаветградське зборище не могло по пишноті задушевної сімейності та елегантній свободі посперечатись з Олександрійським».

От так. А що ж нині? Не та тепер Березівка і Олександрія не та.

Велику роботу по вивченню історії церкви у Березівці провів наш відомий земляк-краєзнавець, кандидат медичних наук А. І. Кохан. Так, після детального вивчення характеру цегляної кладки та аналізу мемуарів Фета Анатолій Ілліч встановив, що ця церква побудована наприкінці XVIII — початку XIX століть. А значить, є історико-архітектурним пам'ятником і повинна охоронятись державою, чого, на жаль, і досі не зроблено. Цю церкву треба зберегти для нащадків. А найбільш реальний шлях — передати її місцевій єпархії.

І ще один цікавий історичний факт встановив А. І. Кохан. Працюючи в архівах Одеси, він знайшов примірник старої газети «Одеський вісник», в якому було вміщено некролог про смерть декабриста Володимира Павловича Романова, померлого в Олександрії. Того самого Романова, який після заслання був помилуваний царем і продовжив кар'єру, дослужився до чину адмірала. Так-от, його поховано в церкві села Березівки. На жаль, час не зберіг могили декабриста і ніхто не знає її точного місцезнаходження.

Чому декабриста В. П. Романова, що згодом став адміралом, ховали в Березівці? Відповідь на це пи-

тання ми знаходимо у спогадах А. Фета «Ранні роки мого життя», виданих у Москві в 1893 році. На сторінці 545 Афанасій Фет пише про те, що В. П. Романов був одружений на сестрі свого друга Олексія Бржеського — Єлизаветі. От і стає зрозумілим, чому своє останнє пристановище Романов знайшов у Березівці.

Не хочеться згадувати кінець п'ятдесятих — початок шістдесятих років, коли подібна доля спіткала сотні храмів. Тепер їх відроджують. Як храми Божі, як історико-архітектурні пам'ятники.

Пригадуєте, ми написали, що з Березівської церкви зняли хрест. А це погана прикмета. В давнину падіння чи зняття з купола церкви хреста вважалось зловісним знаменням, що пророкувало біду. Біда вже трапилась — ми страшенно зубожіли духовно. І що б не сталося біди ще більшої, треба відновлювати наші духовні зв'язки з минулим, берегти пам'ять предків. Один із шляхів реставрації наших душ — відродження березівської церкви.

Розуміємо, що для цього потрібні кошти. І не малі. Знаємо, з нашою бідністю це не просто. Але й відкладати назавтра не можна. Щоб не спізнитися.

Є немало прикладів другого народження храмів. Відроджували їх усім миром — і відуучі, й невіруючі. І підприємства перераховували кошти, й окремі люди.

Чекає свого другого народження й березівська церква.

Т. ПОЗОВА,
член Спілки журналістів СРСР,
В. ЧЕБИШЕВ,

член Спілки громадських кореспондентів СРСР,
Олександрійський район.

ВІТРИНА

ОБІРВАЛОСЯ ЖИТТЯ...

Учениця 9-А класу Кіровоградської середньої школи № 5 закінчила життя самогубством. У цій короткій замітці ми ні в якому випадку не збираємось шукати винних чи робити якісь висновки. Не хотілося, щоб спрацював стереотип — винна школа. Випадок складний, неоднозначний, тож із часом, коли попрацюють слідчі органи, об'єксно повернутися до цієї теми. Поки що лише факти.

— До першого класу вони прийшли удвох з братиком, — розповідає зауч по виховній роботі школи Л. П. Вороніна. — Училися слабенько. Пізніше за рішенням медико-педагогічної комісії братика перевели в допоміжну школу. З роками дівчинка стала вчитися краще, хоч особливих успіхів не робила. Була старанна, лагідна, добра. Конфліктів з учителями і з учнями не мала. Трошки навіть писала вірші, недосконалі, примітивні, але несли вони в собі свій світ песимістичний, нерадісний. По натурі була замкнена, пригнічена. Чому дівчина вирішила, що краще померти? Складне і страшне запитання. Навряд чи хто зможе дати на нього вичерпну і точну відповідь. Але аналізувати причини потрібно. Наш кор.

«ЩОБ НЕ ПЕРЕВІВСЯ РОДОВІД»

Прочитала у вашій газеті статтю «Хочу бути українкою».

Мені теж 16 з половиною років, але хочу тобі, Мирославо, написати, що ти неправильно робиш, коли хочеш поміняти мову матері, яка тебе народила, мову бабусі та дідуся, від якого пішов ваш родовід. І, шановна Мирославо, зрозумій, що, якби не було твоїх предків, то не було б і тебе, тому треба шанувати їх, їхню мову. Я тобі хочу дорікнути, чому не навчилася своєї мови? У мене життя склалося інакше. Батько мій молдаванин, мати українка, але коли моя мама одружилася з татом, то на-

вчилася так говорити по-молдавськи, що ніхто не сказав би, що вона не молдаванка. У хаті в нас розмовляють двома мовами, українською і молдавською. І я почуваю себе такою щасливою, що володію молдавською мовою, не уявляю себе, як це не знати мови, якою говорять мої батьки. Вірю, що з тебе можуть насміятися в школі, зі мною теж так було, але, думаю, що все залежить від вчителів вашої школи, від вожатого та активу школи, батьківського комітету, що не зуміли правильно поставити питання з національним вихованням. А мені допомогли вчителі, і мені ніхто

не дорікнув, усі знали, що я розмовляю з молдаванами вільно по-молдавськи, а з українцями по-українськи, з росіянами — по-російськи, і це мені робить велику честь. Мене стали поважати, бо говорю вільно трьома мовами, я дуже дякую своїй мамі і татові за таке виховання.

Коли записували у паспорт національність, я перевагу віддала національності мами, бо вона мене народила, але якби записали мене молдаванкою я б не відмовилась тому, що тато мій молдаванин, отож — це мої рідні, які мені да-

РЕЗОНАНС

ли світ, життя, ласку, виростили мене. Так що ти не хвилюйся, Мирославо, це честь і слава продовжувати свій родовід і націю, але ти постарайся виправдати себе, вивчи мову, вона дуже цікава!

Р. С. Я, як одружуся, вивчу своїх дітей всіх мов, які я знаю, щоб мій родовід, нація не перевелися. Я не проти, щоб був у мене чоловік молдаванин, усі люди однакові, мама каже: «Ми всі рівні перед Богом...».

З повагою Люда ГАННУЦА.
м. Новоукраїнка.

Александр КОЧЕТКОВ

БАЛЛАДА О ПРОКУРЕННОМ ВАГОНЕ ВІРШ В АЛЬБОМ

Как больно милая, как странно,
Сроднясь в земле, сплетясь ветвями
Раздвигаясь под пилой.
Не зарастет на сердце рана,
Прольётся чистыми слезами,
Не зарастет на сердце рана,
Прольётся пламенной смолой,
Но если мне укрыться нечем
От жалости неисцелимой?
Но если мне укрыться нечем
От холода и темноты?

За расставаньем будет встреча,
Не забывай меня, любимый,
За расставаньем будет встреча,
Вернемся оба — я и ты.
Но если я безвестно кану —
Холодный свет луча земного?
Но если я безвестно кану
За звездный пояс, в млечный дым?

Я за тебя молиться стану,
Чтоб не забыл пути земного,
Я за тебя молиться стану,
Чтоб ты вернулся невредим.
Трясая в прокуренном вагоне,
Он стал бездомным и смиренным,
Трясая в прокуренном вагоне,
Он полуплакал, полуспал,
Когда состав на скользком склоне
Вдруг наклонился в страшном крене,
Когда состав на скользком склоне
От рельс колеса оторвал, —
Нечеловеческая сила

В одной давяльне всех калеч,
Нечеловеческая сила
Земное сбросила с земли...
И никого не защитила
Вдали обещанная встреча.
И никого не защитила
Рука, зовущая вдали.
С любимыми не расставайтесь,
Всей кровью прорастайте в них.
И каждый раз навек прощайтесь,
И каждый раз навек прощайтесь,
И каждый раз навек прощайтесь,
Когда уходите на миг.

Р. С. Ви, звичайно, впізнали цього вірша. Він звучить у фіналі фільму «Іронія долі, або З легкою парою», який на цей Новий рік був показаний по телебаченню аж двічі. Цікава історія вірша.

Десь у середині 30-х років його автор Олександр Кочетков відпочивав з дружиною на Півдні, а потім надумав з'їздити у спр. чех до Москви. Він був вибраним днем від'їзду, відомий і вірш, але дружина не хотіла, щоб він залишався на кілька днів. Їм було важко розлучатися, то була щаслива пора їхньої любові. Він зостався і наступного дня довідався, що поїзд, в якому мав їхати, зазнав катастрофи... Життя поета врятувала сила кохання. Отоді й народився цей прекрасний вірш, один рядок з якого навіть став афоризмом: «С любимыми не расставайтесь». Не розлучайтеся з коханими. Поки є рука, яка кличе з даліни — не розлучайтеся. Поки є вдалі обіцяна зустріч — не розлучайтеся...

Із відповідей учнів на уроках історії, суспільствознавства і географії

— І голод був такий великий у країні, що... навіть собакам не було чого їсти.

* * *

— Де саме в нашій країні добувають молибдені?

— У... лампочках.

* * *

— Мужнім і відважним захисником скринджених був Робін Гуд. Він грабував усіх підряд, але награвоване віддавав тільки бідним.

* * *

— Льодовик на території України насунувся аж 150 тисяч років тому, а коли він закінчився — цього ще ніхто не знає.

* * *

— Портки у стародавніх греків був місцем відпочинку. Кілька здорових голів чоловіків тримали стелю, а в її тіні вчені мужі вели неквапливу і поважну розмову.

* * *

— Хто приймав участь у хрестових походах на Іерусалим?

— Христофор Колумб! Тому, що вони як... Христофор Колумб відкривали нові країни, а не спали були червоні хрести.

Оксана КОЗЛІТІНА,
учениця 10 класу СШ № 15 м. Кіровограда.

ЯК Я РОЗУМІЮ ДРУЖБУ В КЛАСІ?

Таке питання на порядку денному сьогоднішнього випуску «Соціум». На нього відповідають старшокласники м. Мала Виска.

«Я розумію дружбу в класі, якщо сильніші учні допомагають слабшим».

«Щоб усі були між собою дружними і розуміли товаришів».

«У класі повинен бути девіз «Один за всіх і всі за одного». Всі повинні помагати один одному».

«Я розумію дружбу в класі так: наприклад, коли оголосили їти прибирати в місті, то повинні всі прийти».

«Дружбу в класі я розумію так: коли є

взаємодопомога, але не тільки в навчанні, а і в комсомольській роботі. Бо часто зустрічається так, що комсомольську роботу тягнуть один-два учні, а інші тільки слухають звіти на комсомольських зборах».

«Якщо в класі існує дружба, то клас спільно робить, трудиться, як правило завжди лідирує».

«У нашому житті існує мало таких класів, в яких є дружба, і мені хочеться, щоб таких класів було більше».

«Дружба в класі — це взаєморозуміння, допомога, підтримка, учні повинні відстоювати честь класу, допомагати один одному».

«Якщо клас дружний, він дуже сильний».

«Дружбу в класі я розумію так, щоб хлопці до дівчат зверталися по іменах, після школи відстаючим допомагали по уроках».

«Щоб усі мирилися».

«Щоб хлопці не обіжали дівчат».

«Дружбу в класі я розумію, що друзі повинні допомагати один одному у важку хвилину».

«Дружба в класі — це дуже добре. І, звичайно, прикро, якщо її не існує. Але, на жаль, справжню дружбу не всі розуміють».

«Це тоді, коли колектив живе, як один організм, усі одностудію».

СОЦІУМ

АНДРІЙКАМ І ЮРКАМ ТРЕБА ДОВІРЯТИ...

«Творча людина. Як її виховати?». Це питання продовж багатьох років турбує керівника автомобільного гуртка обласної станції юних техніків О. М. Сорокіна. Своєю одержимістю, любов'ю до автомобілізму викликає в дітей інтерес до конструювання.

Вплив занять у гуртках О. М. Сорокіна на дітей значний. Для багатьох з них вони стали вирішальними при виборі професії водія, слюсаря по ремонту автомобілів, а також успішно працюють в організації Андрія Беняков, Юрія Дандієва, Андрія Беняков, Юрія Дандієва. Навчаються в професійно-технічному училищі № 8, де добувають професію екскаваторника брати Роман і Руслан Гамолічі та багато інших. Вони говорять, що гурток, яким керує Олександр Миколайович, зіграв у їхньому житті визначальну роль — сформував інтерес і любов до техніки, прищепив повагу до праці, показав творчі можливості робітничої професії, навчив працювати головою і руками. Випускники автомобільного гуртка на перше місце ставлять творчі мотиви вибору професії, а вже потім — пізнавальні і професійні.

Тим, хто проявив нахил до конструювання, вчитель радить продовжити навчання у вищих навчальних закладах, а тим, кого захоплює процес виготовлення автомобілів, хто з інтересом працює на верстатах, рекомендує вчитись у професійно-технічних училищах.

У чому ж секрет успіху О. М. Сорокіна? Педагог уміє налагодити дружні взаємовідносини з вихованцями, створити мажорний мікроклімат, який сприяє розвитку творчості та ініціативи гуртківців. Атмосфера творчості дає змогу О. М. Сорокіну, і вихованцям почувати себе рівноправними членами дружньої сім'ї.

Під час проведення занять педагог ставить перед учнями такі вимоги, що вони з своєю чергою починають вірити в можливість свого успіху. У Олександра Миколайовича завжди багато задумок, цікавих і складних, які пропонуються дітям своєчасно, коли є вже достатні знання, вміння, є необхідний для успішної роботи інтерес.

Наприклад, дітям першого року навчання, в яких є бажання творити, майструвати, він пропонує працювати з наборами кон-

структорами, а також дозволяє поєднувати технічні елементи в різних комбінаціях. Наступний етап розвитку їх технічних інтересів здійснюється на основі знань і навичок. Тут формуються поняття про конструкції машин, механізми, їх призначення та дії, йде

засвоєння трудових навичок, закріплюється і розвивається інтерес до того чи іншого виду моделі. Олександр Миколайович учить гуртківців знаходити самостійні вирішення конструктивних проблем, а не тільки оперувати готовими зразками і схемами.

Гурток Олександра Миколайовича відкритий для всіх бажаючих. Тут можуть попрацювати у вільний час ті діти, які не закріплені в журналі обліку. Не

залишаються поза увагою керівника гуртка так звані «важкі» підлітки. Він їм довіряє. Доручає такому підлітку якусь корисну справу, щоб підняти його авторитет у власних очах.

Відчутні результати в організації творчості школярів дає самоврядування в гуртку. О. М. Сорокін виховує учня-господаря, який відчуває особисту відповідальність за всі справи. Він підтримує розумні ініціативи своїх учнів у творчих справах у всіх рівнях, а не так важливо, кому і як, а чи добре іде, а чи радить їй, обговорювати її, а потім реалізувати.

Відчутні результати в організації творчості школярів дає самоврядування в гуртку. О. М. Сорокін виховує учня-господаря, який відчуває особисту відповідальність за всі справи. Він підтримує розумні ініціативи своїх учнів у творчих справах у всіх рівнях, а не так важливо, кому і як, а чи добре іде, а чи радить їй, обговорювати її, а потім реалізувати.

На тринадцятому обласному змаганні учасківської молоді по трасовому автомобільному спорту команда О. М. Сорокіна виборола перше місце. Три гуртківці Д. Воронов, Ю. Сидоренко по класу Т-А-1, О. Сорокін по класу Т-Б-1 — перші місця в особистому заліку.

О. КОРНІЄНКО,
методист кабінету виховної роботи обласного інституту вдосконалення вчителів.

Співак Олексій ГЛИЗІН.

Фото Д. ТНАЧЕНКА.

«творча людина, як і в інших галузях». Це питання продовж багатьох років турбує керівника автомобільного гуртка обласної станції юних техніків О. М. Сорокіна. Своєю одержимістю, любов'ю до автомоделізму викликає в дітей інтерес до конструювання.

Вплив занять у гуртках О. М. Сорокіна на дітей значний. Для багатьох з них вони стали вирішальними при виборі професії водія, слюсаря по ремонту автомобіля. Сьогодні успішно працюють водіями Андрій Беняков, Юрій Данчук. Навчаються в професійно-технічному училищі № 8, де здобувають професію екскаваторника брати Роман і Руслан Гамолічі та багато інших. Вони говорять, що гурток, яким керує Олександр Миколайович, зіграв у їхньому житті визначальну роль — сформував інтерес і любов до техніки, прищепив повагу до праці, показав творчі можливості робітничої професії, навчив працювати головою і руками. Випускники автомобільного гуртка на перше місце ставлять творчі мотиви вибору професії, а вже потім — пізнавальні і професійні.

Тим, хто проявив нахил до конструювання, вчитель радить про-

дусувати технічні елементи в різних комбінаціях. Наступний етап розвитку їх технічних інтересів здійснюється на основі знань і навичок. Тут формуються поняття про конструкції машин, механізми, їх призначення та дії, йде

У чому ж секрет успіху О. М. Сорокіна?

Педагог уміє налагодити дружні взаємовідносини з вихованцями, створити мажорний мікроклімат, який сприяє розвитку творчості та ініціативи гуртківців. Атмосфера творчості дає змогу і О. М. Сорокіну, і вихованцям почувати себе рівноправними членами дружньої сім'ї.

Під час проведення занять педагог ставить перед учнями такі вимоги, що вони з своєю чергою починають вірити в можливість свого успіху. У Олександра Миколайовича завжди багато задумок, цікавих і складних, які пропонуються дітям своєчасно, коли є вже достатні знання, вміння, є необхідний для успішної роботи інтерес.

Наприклад, дітям першого року навчання, в яких є бажання творити, майструвати, він пропонує працювати з наборами кон-

засвоєних удювих навичок, застосовують і розвивається інтерес до того чи іншого виду моделі. Олександр Миколайович учить гуртківців знаходити самостійні вирішення конструктивних проблем, а не тільки оперувати готовими зразками і схемами.

Гурток Олександра Миколайовича відкритий для всіх бажаючих. Тут можуть попрацювати у вільний час ті діти, які не за-реєстровані в журналі обліку. Не

ника гуртка так звані «важкі» підлітки. Він їм довіряє. Доручає такому підлітку якусь корисну справу, щоб підняти його авторитет у власних очах.

Відчутні результати в організації творчості школярів дає самоврядування в гуртку. О. М. Сорокін виховує учня-господаря, який відчуває особисту відповідальність за всі справи. Він підтримує розумні ініціативи своїх учнів у творчих справах у всіх рівнях, а не так важливо, кому належить хороша ідея, адже радіти їй, обговорювати її, а потім реалізувати буде дружно весь колектив — усі гуртківці разом з керівником.

На тринадцятому обласному змаганні у Львівській області у трасовому автомобільному спорті команда О. М. Сорокіна виборола перше місце. Три гуртківці Д. Воронов, Ю. Сидоренко по класу Т-А-1, О. Сорокін по класу Т-Б-1 — перші місця в особистому заліку.

О. КОРНІЄНКО, методист кабінету виховної роботи обласного інституту вдосконалення вчителів.

І кожний раз навек прощайтесь, І кожний раз навек прощайтесь, Кожда ухидите на миг.

Р. С. Ви, звичайно, впізнали цього вірша. Він звучить у фіналі фільму «Іронія долі, або З легкою парною», який на цей Новий рік був показаний по телебаченню аж двічі. Цікава історія вірша.

Десь у середині 30-х років його автор Олександр Кочетков відпочивав з дружиною на Півдні, а потім надумав з'їздити у справах до Москви. Вже був вибраний день від'їзду, відомий і поїзд, але дружина поета вмовила його залишитися ще на кілька днів. Їм було так само радісно, то була часина пора їхньої любові. Він зостався і наступного дня доїжджав, що поїзд, в якому мав їхати, зазнав катастрофи... Життя поета врятувала сила кохання. Отоді й народився цей прекрасний вірш, один рядок з якого навіть став афоризмом: «С любимыми не расставайтесь». Не розлучайтесь з коханими. Поки є рука, яка кличе з даліни — не розлучайтесь. Поки є вдалі обійми зустрічі — не розлучайтесь...

ПОСТАНОВУ ОБГОВОРИТИ?

НАВІДУЮЧИМ відділами народної освіти рай(міськ)виконкомів, директорам профтехучилищ надіслано лист за підписом начальника обласного управління освіти Б. П. Хижняка, де зокрема говориться: «В умовах багатопартійності і загострення ідеологічної боротьби принципового значення набуває питання про наявну опозиційними силами так звану деполітизацію середньої і вищої школи, перетворення її на «політично-нейтральну».

Керівник установ освіти області повідомляє, що ЦК КПУ прийняв постанову «Про

тези ЦК Компартії України про ставлення до деполітизації народної освіти та роботу партійних організацій навчальних закладів в умовах багатопартійності». І далі: «Просимо організувати повсюдне обговорення у відділах народної освіти, педагогічних колективах шкіл, позашкільних закладах та СПТУ. Рекомендуємо керуватися цією постановою у своїй практичній діяльності по організації навчально-виховної роботи в установах народної освіти».

Але зараз мова не про постанову як та-

ку. Мова про інше. Від чийого імені Борис Павлович пише: «рекомендуємо»?

Логічно було б, якби партійні комітети чи їх секретарі давали вказівки своїм первинним партійним організаціям, організувати на цю справу членів партії. Та не керівник державної установи. Що ж тоді робити керівникам, які дотримуються інших політичних поглядів?

Сподіваємось, що педагоги, батьки відгукнуться і висловлять своє ставлення до листа Б. П. Хижняка.

Наш кор.

ДЕПОЛІТИЗАЦІЯ ЧИ ПЕРЕПОЛІТИЗАЦІЯ?

Перебудова школи йде дуже повільно і складно, як і перебудова суспільних відносин у країні. Одна з серйозних причин — недостатня участь у ній учнів. Для того, щоб учнівська молодь активізувала свої зусилля в демократизації шкільного життя, їй потрібно запалити, організувати і повести за собою. Силою, здатною на це, може стати учнівська комсомольська організація, хоч вона нині переживає важкі часи, як, між іншим, і вся спілка.

Майбутнє шкільної комсомолії сьогодні часто пов'язується з так званою деполітизацією школи. Дискусії ведуться на різних рівнях, причому строкатість думок викликає занепокоєння тих, хто вболіває за долю нашої школи. А подекуди вже переходять до конкретних дій. За повідомленнями преси, у Львові, наприклад, наказом міністра культури та освіти розпущені(?) політичні організації дорослих і учнів у школах, ліквідована посада старшого піонервожатого. Концепція національної школи, запропонована педагогами Львівської області, заявляє про деполітизацію школи. В той же час, за свідченням преси, окремі львівські вчителі виводять школярів на політичні демонстрації, разом з ними беруть участь у політичних акціях. Традиційне привітання учнів з найбільш гуманним побажанням доброго ранку, доброго дня, доброго здоров'я замінюється гаслом «Слава Україні!». І все це називається деполітизацією школи.

У деяких концепціях національної школи поруч з думкою про її «деполітизацію» проголошується завдання виховання свідомого громадянина. Зако-

номірно виникає запитання: хіба можна виховати громадянина без прилучення учнів до політичного та громадського життя країни, в якій вони мешкають, без вироблення умінь і навичок реалізації громадянських прав і громадянських почуттів? Дуже важливо нагадати, що і формування національної самосвідомості, і національно-культурне відродження народу, республіки не поведуться політичного змісту. А якщо говорити про навчальний процес, то і тут з деполітизацією не так просто, як деякому здається. Вона припустима щодо дисциплін природного, математичного циклу, і то не завжди. Викладання ж навчальних предметів гуманітарного циклу без пристрасті важко собі уявити. Все залежить від переконань учителя. Причому процес їх впливу абсолютно об'єктивний. Особистість виховується в першу чергу особистістю. Це не марксистське положення, не «вигадка комуністів». Це загальновизнана закономірність педагогічного процесу. А введення діяльності парторганізації за стіни школи чи вихід учителя з партії автоматично до зміни переконань (якщо вони були) не веде.

Отже, життя настійно свідчить: положення В. І. Леніна про те, що школа поза політикою — це брехня і лицемірство, поки що спростувати нікому не вдалося. Тим більше сьогодні, коли процес політизації населення набуває широти. «Деполітизувати» школу — значить відгородити її від життя, від впливу соціальних умов. А це — і неможливо, і нецільно. Навпаки, дуже важливо використовувати різні думки, погляди для формування в учнів свідомої громадянської позиції, для виховання життєвих ідеалів на основі загальнолюдських цінностей. Звичайно, ми проти навмисної політизації навчально-виховного процесу, про-

ти зловживання і оперування цитатами, формалізму і студіювання, проти парадності, шумихи, проти прилучення учнів до партійної боротьби, створення в школі обстановки нетерпимості до різних думок і т. п.

А може, взагалі розпустити шкільні комсомольські організації, як це зробили в Литві? Відповідаючи на це запитання, потрібно врахувати дві речі. По-перше, хто забезпечить дуже потрібну творчу функцію об'єднання старшокласників, організації їх різнобічної діяльності, учнівського самоврядування, хто потурбується про створення можливостей для самовираження старшокласників, розкриття їх сил, задоволення їх інтересів, про пошук талантів і т. п.? Інша організація? Ніхто не стане заперечувати, що без своєї громадської організації шкільна молодь обійтися не може. Отже, йдеться про заміну однієї організації іншою, тобто не про деполітизацію, а фактично про переполітизацію школи. По-друге, вирішувати питання про розпуск організації чи виведення її діяльності за стіни школи можна лише за участю самих комсомольців і учнівського колективу.

Тут істотно нагадати, що в «Заяві делегатів обласної учнівської конференції», що нещодавно відбулася в Кіровограді, засуджуються спроби в окремих місцях, зокрема в Світловодську та Олександрії, роз'єднати школу і комсомол.

Така позиція делегатів обласної конференції. А що думають старшокласники на місцях? Аналіз анкетного опитування, бесід з старшокласниками, показує: близько 23 процентів вважають, що комсомол у школі не потрібний, 36 процентів, навпаки, вірять в його мож-

ливості, решта ж не дає однозначної відповіді на прямо поставлене запитання, але в більшості висловлює думку про доцільність створення учнівської комсомольської організації при певних умовах («щоб вона діяла», «щоб об'єднувала молодь», «щоб організовувала цікаві справи», «давала можливість кожному утвердити себе» і т. п.). Більшість відповідей (близько 76%), в яких заперечується доцільність діяльності комсомолу, помічається серед учнів тих, в основному міських і окремих сільських шкіл, в яких комсомольська робота обмежується сплатою членських внесків, проведенням зборів з формалізованими рішеннями, напіваавтоматичним піднесенням рук. А серед тих, хто сумнівається, пов'язує своє сприйняття комсомольської роботи в школі з рядом умов, найбільше (69 процентів) старшокласників сільських шкіл. Очевидно, їх сподівання на власну цікаву діяльність у комсомолі виявилися невиправданими. Значно більше оптимістів у міських і сільських школах, де комсомольська робота поставлена відносно непогано, що цілком закономірно. Тут, мабуть, відбивається відносна віддаленість школярів від динамічних молодіжних процесів, вплив учителів, навчально-виховного процесу в цілому і батьків, а також ідеалів, що ще продовжують впливати на думи та життєві плани старшокласників, служать якимись вказівником у поведінці. Між іншим, багато учнів пов'язує своє прагнення працювати в комсомолі з бажанням збагатити себе політичними знаннями, надією на формування справжніх життєвих ідеалів, на можливість ре-

алізувати свої сили і здібності.

А яка позиція педагогів? Численні зустрічі з учителями в різних містах і сільських районах дають уяву про їх погляд на місце комсомольської організації в школі. Характерно, що навіть в одному педагогічному колективі іноді висловлюються полярні думки. Постійно спостерігаючи заорганізованість і формалізм у діяльності учнівської організації, її безсилля, пасивність комсомольців, багато вчителів втрачають віру в можливість шкільної комсомолії, виражають песимістичні настрої. В цьому немає вина педагогічних вузів, зокрема Кіровоградського педінституту, які погано готують учителя до роботи з комсомольцями, не розкривають перед ними можливостей учнівської організації. Зате там, де комсомол довів свою дієздатність, організовує діяльність молоді, аєде її за собою, переважна більшість учителів підтримує його, пов'язує з його діяльністю надії в перебудові школи. Багато досвідчених класних керівників висловлюють таку думку: «Робота комсомольської організації корисна і дуже потрібна як для старшокласників, так і для школи в цілому. Але для того, щоб вона була ефективною, нам, учителям, потрібно готувати до неї дітей ще з молодших класів». І дійсно, процес деполітизації життя шкільної молоді сприйняла з інтересом, активно включається в дискусії, часто пропонує, голосує, але коли доходить до конкретних дій, нерідко виявляє безпомічність.

Для виведення шкільної комсомолії з кризи необхідно, на нашу думку, змінити статус організації, розширити її права, зміцнити засади самостійності. Перед-

усім — вивести її з-під опіки дорослих. Керівництво комсомолом з боку шкільної парторганізації вважаємо недоцільним. Дорослі можуть допомогти комсомольцям роз'ясненнями і прикладом розв'язання завдань, діловим порадом, тактовною предметною допомогою, підтримкою ініціативи тощо. Зате зміцнення зв'язків з міським райкомом, взаємодія з іншими загонами комсомолу, з іншими молодіжними організаціями — надійний шлях розвитку самостійності, ініціативи і творчості учнів-комсомольців.

Помітне скорочення кількісного складу шкільних комсомольських організацій підказує нові можливості. Треба подумати про доцільність створення спільних організацій учителів і учнів. Учителі-комсомольці внесуть в спільну діяльність елемент організованості, своїм досвідом сприятимуть самостійним рішенням і діям, набуттю старшокласниками досвіду соціальної поведінки. Варто також подумати про зміну структури організації, будувати її за принципом інтересу (у загальношкільних об'єднаннях). Таким чином первинні організації будуть створені в учнівському науковому товаристві, учнівському кооперативі, фізкультурному колективі і т. д. Така структура буде сприятливою для розвитку здібностей і талантів, для конкретного дотуку комсомолії до особистості учня, для впливу на формування його творчої індивідуальності.

Шкільна комсомольська організація має присвятити свою діяльність розв'язанню проблем старшокласників, допомогти їм у підготовці до повнокровного творчого життя людини і громадянина.

А. РОЗЕНБЕРГ, доктор педагогічних наук, професор Кіровоградського державного педагогічного інституту ім. О. С. Пушкіна.

Сторінка для учнів шкіл, ПТУ, технікумів, студентів та педагогів

А. ШУМКІН,
дільничний
міського
внутрішніх
справ.
м. Олександрія.

А ЗВІДТИ ДОРОГА НЕРІДКО ПРИВОДИТЬ ПІДЛІТКІВ НА ЛАВУ ПІДСУДНИХ

А. П.: На жаль, практично ніяк. На підлітків звертають увагу тільки тоді, коли вони вже скоїли злочини чи правопорушення. Якщо ж юнак чи дівчина ще не дійшли до фатальної межі, їх просто не помічають. До рослі діти, не знайшовши застосування своїй енергії в школі чи мікрорайонівському клубі, шукають вихід за межами підвалах та бездоглядних горіщах. Ім просто більше нікуди подітись. Наприклад, на всю Лелеківку і в центрі відпочинку припадає лише... один напівазгорілий майданчик «Екрану». В Олексіївському мікрорайоні молодь може організувати себе дозвілля тільки на стадіоні «Піонер» та... у двох спеціалізованих мажоратних зонах по вулиці Пацаєва, майже рік нема... світла. Величезний мікрорайон імені Космонавтів взагалі ніякої безпечної роботи з підлітками не має. Клуб імені Горького, що на Балахівці, схожий на шевченківську хату

А. П.: Дуже безпосередньо. Це вже життям доведено, що, коли підлітки залишені напризволяще, то вони самі й організують своє дозвілля. У багатьох випадках ці бездоглядні, сучасні «діти підземелля», відчуваючи свою непотрібність суспільству, скоюють злочини і правопорушення. За 10 місяців минулого року в нашу інспекцію за правопорушення доставлені 288 юна-

м. Кіровоград.

М. КОЛІСНИК,
вчитель СШ № 15.

Про них написано стільки, що можна видати цілу книгу. Зняті телепрограми, випущені в ефір радіопередачі... Та все ж на ваші численні прохання ми вирішили торкнутися цієї теми і розповісти про «Ласкавий травень».

Для дітей-сиріт № 2 приїшов працювати молодий 22-річний музикант Сергій Кузнецов. Кіномеханік за фахом, віддав армію, він вирішив зайнятися музикою з дітьми і швидко організував у інтернаті ансамбль.

через рік з'явилися знамениті «Білі троянди».

Треба було багато працювати. Годинами, іноді порушуючи розпорядок інтернату, займався Сергій з Юрою музикою, ставив йому голос, вчили грати на різних музичних інструментах. Адмі-

він відпустив Юру пограти у хокей. Коли ж рум'яний від морозу Шатунов вбіг у студію, то зразу ж, не знімаючи ковзанів, наспівав усі шість пісень.

Кузнецов запропонував: «Давай переписуємо, зробимо дубль», на

навіщо зітхати за далеким Томасом, коли ось він Юрко, поряд, навіть руками помацати можна і зателефонувати, подихати у трубку.

Далі події розгорталися з космічною стрімкістю і з... космічними скандалами. Молодий московський менеджер Андрій Разін, котрий працював раніше у «Міражі», почув касету із записами Шатунова і враз вирішив надати всьому більш солідного вигляду. У липні того ж року Разін їде в Оренбург, де шляхом усіляких умовлянь і обіцянок йому вдається переконати керівників інтернату в необхідності переведення Шатунова у Москву. Разом з Юрою в столицю переїжджають Сергій Кузнецов, а також Костя Пахомов, Сергій Серков (барабанні) та Рафіл Ісангулов (клавішні) — перший склад «Травня». У Москві найпершим чином хлопці переписують заново всі фонограми і відправляються на свої перші гастролі в Казахстан.

Отримавши солідну базу від концертно-видовищної дирекції «Москву», «Ласкавий травень» на повну силу починає працювати — записує третій альбом, куди входять пісні у виконанні Разіна, знімає відеокліпи за номерами «Білих троянд», «Танучого снігу», «Старого лісу», «Маскараду», «Гидкого каченяти». Незабаром і преса починає звертати увагу на обдарованих хлоп'ят — виходить стаття «Юркові гастролі» у «Комсомольской правде», республіканські газети пістрявляють різними матеріалами.

Разом з тим не все так добре у долі цього колективу. У січні 1989 року та сама «Комсомольская правда» починає справедливую боротьбу проти груп-двійників «Ласкавого травня», концертів під фонограму, «липових» папірців. Усе це стало об'єктом критики журналістів, багатьох інших видань, ведучих музичних радіопередач, телебачення. Фігура менеджера Андрія Разіна набула скандальної слави, сама група оповилася туманом пліток та домислів. А шанувальникам групи зовсім не хотілося розбиратися ні в плітках, ні в домислах, їм хотілося бачити хлопців на сцені, слухати їх музику та балдіти...

У січні 1989 року в житті колективу сталася знаменна подія — із групи «Ласкавий травень» виріс в цілу студію для обдарованих дітей. До вже відомих трьох солістів приєднався Антон Токарев, син співака Віллі Токарева, нарешті змогли почати працювати разом із Шатуновим його давні друзі Сашко Пріко та Ігор Ігошин. Восьмого березня вийшов у світ новий альбом «Ласкавого травня», у якому були подані нові пісні у виконанні всіх солістів, а сам колектив у той день вперше очолив хіт-парад «Музичного олімпу» ТАРС. Здавалося б, відкрилися такі перспективи для творчості, тут

би ще трохи нових пісень, але... Але раптово, у березні, в процесі роботи над новим альбомом Юри Шатунова колектив залишив Кузнецов, та не один, а разом із Пріко, Ігошиним та Ісангуловим. Вони організували групу «Мама», яка стрімко набирає популярність.

Здається, що вихід Кузнецова серйозно розколов «Ласкавий травень». Після того, як Разін втратив композитора, він став набирати в «Ласкавий травень» людей, абсолютно чужих групі по духу, і які ніяк не підпадали під визначення «обдарована дитина». Так, у травні під час звітних концертів студії на сцену разом із солістами «Травня» вийшли брати Куликов, Юрій Матіяш («стажери» студії), новий художній керівник Ігор Саруханов, соліст «Міражу» Рома Жуков. Через місяць під егідою «Ласкавого травня» почали працювати Сашко Ложенко, Льоша Комісаров, Володимир Шуфутинський...

За останній рік у «Ласкавому травні» помінялося стільки солістів і музикантів, що збори їх усіх разом — довелось б робити багатоденне шоу.

Улітку 1989 року по СРСР цілком офіційно їздили з гастрольями чотири «Ласкавих травні»: Костя Пахомов зі своєю групою, Юра Шатунов, програма нового композитора «Травня» Володі Шурочкіна і сам Разін з братами Куликовими та ще одним солістом Андрієм Гуровим.

А що ж шанувальники? Схоже, що їм однаково кого слухати, аби слухати. При одній назві «Ласкавий травень» вони впадають у шалений захват і їм уже неважливо — під чію фонограму співають солісти, чи є голос у Разіна, чи підключені інструменти, хто співає пісню — Разін, Шатунов або Пріко... Мільйони дівочих сердець сумують за хлопчиками із «Ласкавого травня» і нікого не хвилює, що ні про який «Ласкавий травень» вже не може бути мови, оскільки його засновник і художній керівник, автор усієї музики і віршів Сергій Кузнецов давно працює з іншим колективом.

Та все ж «Ласкавий травень», нехай навіть і скандальною славою, реальний факт у нашій культурі. У когось пісні у виконанні Юри Шатунова викликають головний біль, іншим вони допомагають встати з ліжкарного ліжка. Нехай ці хлопці робили щось не так, але ж неможливо не повірити у щирість їх творчості. Та й взагалі, вони ті ж самі діти, що живуть серед нас і намагаються скоріше стати дорослими. Так давайте будемо терпимішими і уважнішими до них. Хай цвітуть білі троянди, даруючи людям тільки радість.

Олександр ІГУДІН.
(Матеріал прислав московський журнал «Дружба». З російської переклав В. ЯВОРСЬКИЙ).

І ЩЕ РАЗ ПРО «ЛАСКАВИЙ ТРАВЕНЬ»

Зараз уже сміливо можна заявити — у 1988 і 1989 роках, може бути, і далі «Ласкавий травень» був і залишиться найпопулярнішим музичним колективом у нашій країні. Багато хто намагався вгадати причину цього успіху. Ясно одне — лагідна мелодійна музика, немудрі тексти, яскраві аранжування та чистий вокал у виконанні 13—16-річних підлітків — головних споживачів такої музики. Сьогодні про «Ласкавий травень» знають майже всі. І все ж...

...Восени 1986 року в Оренбурзький інтернат

У грудні 1986 року у цей інтернат перейшла на роботу директор Акбулакського дитячого будинку В. Ф. Тазікенова, яка привезла з собою 13-річного Юру Шатунова. Товариш Кузнецова Слава Пономаров порадив йому прослухати Юру. Сергій прослухав і залишився вдоволенним. Майже одразу вони записали свою першу пісню «Заметіль», де разом із Юрою співала його однокласниця Марина Попова. Далі Сергій написав «Вітер холодної зими», і лише

ністрації інтернату це не подобалося і вона всіляко намагалася перешкодити творчому союзові, а у подальшому і просто спілкуванню хлопців. Дійшло до того, що Кузнецова вигнали з роботи. Але вже існував «Ласкавий травень», пісні у виконанні Юри лінули з усіх вікон, його естафету підхопив елегантний Костя Пахомов.

Існує багато легенд відносно «Ласкавого травня», одна з них про те, як Шатунов записував свій перший альбом. У Кузнецова щось сталося з барабанами і

що почув у відповідь: «Краще у мене не вийде, і взагалі, мені ніколи, ми програємо...». Так це чи ні — це не важливо. Головне, що у травні 1988 року «Ласкавий травень» зі своїми двома альбомами, записаними у домашніх умовах на «Електроніках» і «Юностах», стрімко увірвався на небо-схил нашої поп-музики. Ефект був настільки великим, що всі дівчата одразу перестали лити сльози за забутих «Модерн Токінг» і перебралися на хлопців із Оренбурга. І правильно,

«Як борець Посунько — винятковий...»

Народився і виріс Данило Герасимович Посунько на Лелеківці біля крутих берегів Інгулу, там, де зараз знаходиться Кіровоградська середня школа № 15. Від батька дістались у спадщину Данилові його неймовірна фізична сила та багаторічне здоров'я. Та ще любов і повага до землі, до хліба. Бідність і нестатки хліборобської родини Посуньків примушували їхню сім'ю вставати ще адосвіта і вирушати на працю. Старші до смерку працювали у полі, а Данило випасав худобу. Коли підріс — сам скуштував солоний піт хлісу, впрягаючись замість коней із братом Олексієм до плуга. Тяжка фізична праця і козацьке здоров'я поступово гартували юнака, робили його все сильнішим. І от поступово по Єлисаветградщині пішли гуляти легенди про феноменальну силу Данила Посунька, які потім підтверджувались при особистому знайомстві.

Одного разу двійка коней не могла витягти завантаженого мішками з борошном воза на гору. Як не підганяв господар коней — ті не з місця. А тут назустріч — Данило. Підійшов. Привітався. А потім допоміг випхати воза на гору. Ще й мішки по п'ять пудів, що попадали, поскладав... Іншого разу кована карета з чотирма конями застрягла у дощову погоду по самі вісі у багнюці. Франтуватий пан довго лупцював коней та не зміг виїхати із ями. І знову допоміг Данило Посунько. «Навіщо б'єте скотину, пане. Все одно вони не витягнуть. Випряжіть. Краще я вам допоможу». І допоміг. Сам і коней випряг, сам і карету витягнув. Здивований пан довго не міг нічого сказати, все роздивлявся Данила, а потім заліз до кишені і подарував золотого червінця. Ще й пророчі слова сказав: «Тобі б боротись у цирку. У самого Владислава Краєвського такого борця немає...».

Та ці слова пана швидко забув Данило Посунько. У 1905 році, під час російсько-японської війни, був призваний на флот. Готувався для спецзавдань у Севастополі. Для підводного мінування кораблів противника. Швидко про силу і хоробрість Посунька пішла гуляти слава і Севастополем. Дізнався про це також відомий на всю Росію тренер з французької боротьби Шабельський і запропонував Данилові займатись у нього. Довго відмовлявся єлисаветградець — «До землі я звик, а у цирку клоуном не буду». Та зачудований силою солдата тренер не відступав і Данило все ж таки почав займатись французькою боротьбою. Відточував техніку прийомів на обхват, вивчав незнайомі французькі слова: «тур де бра» — кидок із захоплюванням,

руки через плече, «тур де ани» — кидок через стегно за голову, «нелсон» — скручування у партері...

Через деякий час Данило сам відчув, що його тіло стає рухливим, пластичним. Товариші по секції Шабельського його називали напівжартом «клубком м'язів». Ще б пак. При власній вазі у 140 кілограмів він міг робити сальто, фляк. Часто бігав у Севастополі навипередки з легкоатлетами і майже завжди їх обганяв.

Коли до Криму приїхав один цирк, в якому виступали знамениті борці, Данило Посунько вже був готовий до боротьби. Він легко перемагав своїх суперників,

справжнім борцем-професіоналом. Застосовує свої «коронні» прийоми, вдосконалює себе атлетично. Його ім'я стає широко відомим серед борців-професіоналів найвищого гатунку, користується популярністю серед народу. В 1912—1917 роках видавався ілюстрований журнал «Геркулес» під редакцією видатного організатора і пропагандиста важкої атлетики і класичної боротьби Івана Володимировича Лебедева. Його любила вся дореволюційна Росія. З повагою називали у народі «Дядя Ваня». Це він вперше у світі церковної боротьби розпочав проводити борцівські паради під «Марш

відав запорізький борець, Данило «упіймав» Піддубного за задній пояс. Під час кидка, бувало, щоб борці ламали шийні хребці. Посунько не кинув Піддубного, він його відпустив. Іван Максимович підійшов до Данила Герасимовича: «Чого ти мене відпустив? Я ж тебе б ніколи не відпустив. Ти це знаєш». Розвернувшись, пішов у куток борцівського залу.

20 листопада 1925 року в Гамбурзі на пароплаві «Дойчланд» Піддубний у супроводі чиказького антрепренера Джека Пфефера відбув у Америку. Повинен був вирушити у заокеанське турне і Данило. Довго його вмовляв Пфефер,

домих професіоналів — Шульце, Слущкого, Яунза, Крилова, Лютова... У 1916 році завоював чемпіонський титул на чемпіонаті світу. Як розповідається в одній із легенд, після цієї перемоги Данило Посунько був удостоєний честі відобігати у самодержця всієї Русі Миколи II.

Революція застала Данила в Єлисаветграді. З 1919 року він працює інструктором Всеобучу з важкої атлетики в єлисаветградському клубі імені Подвойського і кавалерійській школі. Підготував команду з боротьби, яка на першій єлисаветградській олімпіаді в червні 1923 року зайняла перше місце. Серед вихованців Посунька був і Герой Радян-

проведено Всеукраїнське свято сили пам'яті Піддубного. Поважають і люблять свого земляка черкашани і жителі Краснодарського краю. Символом людської сили і душі він для них постас. Проводиться також відкритий всесоюзний турнір із класичної боротьби пам'яті Івана Заїкіна. До речі, в одній із публікацій в «Голосе Юга» за 1916 рік описується виступ у Єлисаветграді Івана Заїкіна і розповідається, як демонструючи свою силу, борець гнув рейки, ламав телеграфні стовпи, завізував залізниці «галстуки» у себе на ший. Всесвітньовідомий московський борець Олексій Кельцев під час виступу у Єлисаветградському цирку Стрепетова заснував для футбольних команд, які ледве існували, свій кубок, гра стала цікавішою.

Та головне не в цьому. Відроджуючи душу українського народу, не слід забувати і про відродження міцї української нації. Великими символами землі нашої були Ілля Муромець та Альоша Попович. Символом став для нас і черкашанин Іван Піддубний. От тільки, захоплюючись багатирями з інших країн, ми забуваємо про свого земляка, яким пишалися на Єлисаветградщині наші діди. Навіть в обласному краєзнавчому музеї бодай згадки про Данила Посунька не почуєш, не те, що побачиш експозицію його пам'яті. А турнір пам'яті Посунька? — можуть запитати деякі читачі. Дійсно, цей меморіал у нас проводиться для 14—15-річних юнаків постійно. Та справа в тому, що він носить статут навіть не республіканських змагань, а лише відкритих обласних.

Зараз у Кіровоградській СШ № 15 почалася пошукова робота по матеріалах про Данила Герасимовича Посунька. У перспективі буде створено музей спортивної слави нашого земляка. Прохання, якщо хтось може допомогти у розшуку матеріалів про видатного борця — зверніться до редакції «Молодого комунар».

Непогано було б, коли б Кіровоградський облспорткомітет вийшов із пропозицією на республіку щодо проведення відкритого республіканського турніру з класичної боротьби серед дорослих. Школа боротьби, заснована в Єлисаветграді Данилом Герасимовичем і розвинена зав. кафедрою фізвиховання КІСМУ заслуженим тренером УРСР суддею Всесоюзної категорії Миколою Івановичем Романенком, заслуговує цього.

Анатолій ВОЙНИЙ,
учитель історії Кіровоградської СШ № 15.

у перші ж хвилини після початку поєдинку різко атакував, а потім йому залишалося лише дотиснути лопатки борця до арени. Лише один поєдинок закінчив Посунько внічию. Із Станіславом Збишко-Циганевичем, австро-угорським чемпіоном, про якого розповідали, що він спокійно підіймає пароплавні якорі, перемагав ведмедів. Тим самим Збишко, який у 1906 році у фініші Чемпіонату світу програв лише Івану Піддубному, «чемпіону чемпіонів», борцю всіх часів.

Місцевий спортивний оглядач так звітував про цей поєдинок: «...Особенно інтересною була боротьба 4-ї пари: Збишко — Посунько. Чемпіон, хоча і преобладал севастопольського моряка в техніці ведення боротьби, все ж нічого поделати не мог. Посунько умело входив в нужний захват... Оба борця в однаковій степені ловкие, поражали красотою своїх прийомов. В виду познього времени, борьба эта не закончилась». Не закінчилась результативно ця зустріч і наступного дня.

Через деякий час Данило Посунько стає вже

гладіаторів... Це він на борцівській манеж виводив Івана Піддубного та Івана Заїкіна, Луріла та Шемякіна.

Іван Лебедев часто розповідав у своїх статтях про Данила Посунька. А коли утворився цирк «Гігант», дядя Ваня під свій знаменитий вигук «Парад а-л-ле!» часто виводив на манеж Данила. На той час Посунько був відомий як таємничий «Золота маска». Завжди з'являвся у позолоченій масці, крутячи при цьому свої знамениті сальто і кульбіти. Ходять легенди, що Данило Посунько виступав і під «Чорною маскою», тою «чорною маскою», яка в свій час не програла жодної зустрічі та так і залишилась нерозгаданою, похованою разом з Іваном Володимировичем Лебедевим нерозв'язаною таємницею.

Зустрічався Данило Посунько і з «чемпіоном чемпіонів» Іваном Максимовичем Піддубним. Пам'ятає фільм «Борець і клоун»? Так ось. За неперевіреними даними, Данило перемагав у Піддубного, кілька зустрічей з'являючись. Одного разу, як розпо-

обіцяв золоті гори. Та Данило Посунько не згодився. Джек Пфефер порадив нашому земляку подумати над його пропозицією і наздогнати. Американець, виступаючи перед від'їздом, в одній із газет відгукнувся про лелеківського борця так: «На жаль, немає Посунька з нами. При його рутинній рухливості він швидко б став улюбленцем американців. Як борець професійний із своєю надзвичайною силою він — винятковий».

Та Данило залишився на рідній землі і працював у цирку «Гігант» до початку війни. Разом із ним він був і за кордоном. У Франції, Італії, Болгарії та Швейцарії. Всюди глядачі палко вітали Посунька на трибунах.

У Швейцарії Данило Герасимович на манежі змагався із розлученим биком. Перша спроба схопити його за роги не закінчилася успіхом — бик вирвався, а Данило поскознувся. Та він більше не намагався схопити тварину за роги. Посунько вдарив. Бик, якого часто важко звалити кувалдою, коли він у люті, — апав. Глядачі на руках винесли нашого земляка з манежу...

Данило Герасимович перемагав багатьох ві-

ського Союзу Іван Середя, який трагічно загинув у роки Великої Вітчизняної війни.

Не дожив до Перемоги і Данило Герасимович Посунько. У 1943 році захворів на «водянку» і невдовзі помер. Був похований на єврейському кладовищі у Кіровограді...

...Уже пройшов XXIII міжобласний турнір пам'яті Д. Г. Посунька. За традицією сім'ї, від сестри Данила Посунька — Дарії Герасимівни, яка постійно відкривала ці змагання, естафета перейшла до їхніх внучок Анатолія та Володимира Посуньків. Це вони, самі схожі на нього, тепер розповідають про свого діда і пропагують класичну боротьбу. Свого часу і вони досягли своїх вершин — Анатолій Михайлович став майстром спорту СРСР, Володимир — кандидатом у майстри спорту. Та зберегти повну пам'ять про діда не змогли — він помер раніше, ніж вони народилися. Будинком, де він народився, знесено. Знесено і кладовище, де похований Данило Герасимович...

У м. Єйську існує музей пам'яті Івана Максимовича Піддубного, проводиться міжнародний турнір, фактично неофіційний чемпіонат світу, який носить його ім'я. В цьому році було

3 14 по 20 січня

понеділок

14 СІЧНЯ

▲ УТ

16.00 — Новини. 16.15 — «Викрадена принцеса». Вистава. 17.20 — «Ревенщина сьогодні і завтра». 18.00 — «На київській хвилі». Інформаційний випуск. 18.30 — Народознавство. (Кіровоград). 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — Прем'єра телефільму «Благовість». 20.30 — Говоримо українською. Кохання. 20.50 — На добраніч, діти! 21.10 — Музичний фільм «Мандрівники в Булгарії». Рок-опера. 21.40 — Все про кіно. 23.00 — Вечірній вісник. 23.30 — Нічний телезал. Художній фільм «Рік теляти».

▲ ЦТ (І програма)

6.30 — «Ранок». (120 плюс 30). 9.00 — «Контакт». Економічний огляд. 9.15 — Прем'єра художнього телефільму «Спрут-4». 1 серія. 11.00 — Мультифільм. 11.15 — «Образ». Літературна передача для старшокласників. 12.00 — ТСН. 12.15 — Грає гітарист М. Жироле (Аргентина). 15.00 — ТСН. 12.15 — Грає гітарист М. Жироле (Аргентина). 15.00 — ТСН. 15.15 — Художній фільм «Я навчу вас мріяти». 16.40 — Дитяча година. З уроком німецької мови. 17.40 — «Віхи». В. О. Ключевський. До 150-річчя від дня народження. 18.25 — «Мі і економіка». 18.55 — «Контакт». Економічний огляд. 19.15 — Прем'єра художнього телефільму «Спрут-4». 1 серія. 21.00 — Час. 21.45 — П. І. Чайковський. 100 романсів. 22.00 — Спецвипуск ТСН. «Перська затока». Телепередача «Джидда — Багдад — Москва». 23.30 — Музична азбука Росії. 0.30 — ТСН. 0.45 — «Перше кохання». Художній телефільм. 2.00 — Естрадині вернісаж.

▲ ЦТ (ІІ програма)

17.35 — Прем'єра фільму-концерту «Повернення майстра». 18.40 — Колаж. 18.45 — Хокей. Товариська зустріч. «Ванкувер кенас» (Канада) — ЦСКА. У перерві — 20.05 — Вечірня назва. 21.00 — Час (з сурдоперекладом). 21.45 — «Без року тиждень». Художній телефільм.

вівторок

15 СІЧНЯ

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.20 — «Кукурін і компанія». Художня програма для дітей. 10.20 — Концерт. 11.05 — Кінокомедія «Іван Васильович змінив професію». 12.35 — «Доброго вам здоров'я». 13.05 — Все про кіно. 16.00 — Новини. 16.15 —

Для дітей. «Веселка». 16.45 — Документальний телефільм «Нальчик». 17.05 — Фільм-концерт «Минуло сто років». 17.35 — Анна Ахматова. «Я вам прощення дарую». 18.00 — Телефільм «Операція на серці». 18.30 — Музичний фільм «До давнього села, до баби сірихи». 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — «Хто ми». Громадсько-політичний тижневик. Частина I. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — Документальний фільм «Сказання Фросі про монастир Дієвський». 21.30 — «Хто ми». Громадсько-політичний тижневик. Частина II. 22.30 — Концерт симфонічної музики. 23.10 — Вечірній вісник. 23.40 — «Нічний телезал». Художній фільм «Сон актриси».

▲ ЦТ (І програма)

6.30 — «Ранок». (120 плюс 30). 9.00 — За зведеннями МВС. 9.15 — Прем'єра художнього телефільму «Спрут-4». 2 серія. 10.55 — «Ну, постривай!». Мультифільм. 11.00 — Дитяча година. З уроком німецької мови. 12.00 — ТСН. 12.15 — Концерт державного духовно-еснімоського ансамблю «Ергирон». 15.00 — ТСН. 15.15 — На проханя глядачів. Художній телефільм «Лікарня на околиці міста». 1 серія. 16.05 — «Ічкерія — пісня моя». Передача з м. Грозного. 16.40 — Мультифільм. 16.50 — Прем'єра документального фільму «Подолання». 17.40 — Дитячий музичний клуб. 18.20 — Політичні діалоги. 19.05 — За зведеннями МВС. 19.20 — Прем'єра художнього телефільму «Спрут-4». 2 серія. 21.00 — Час. 21.45 — «ВІД» представляє: «Поле чудес». 22.30 — «Слово». Художньо-публіцистична програма. 00.15 — ТСН. 0.30 — «Донечка». Художній телефільм. 1 серія. 1.45 — «Граї, гармонь».

▲ ЦТ (ІІ програма)

фортепіано з оркестром. 17.20 — Ритмічна гімнастика. 17.50 — «Спадкоємство». Документальний телефільм. 18.25 — «Російські підприємці». Сава Морозов. Передача 1. 19.10 — Парламентський вісник Росії. 19.25 — Музичний телеабонемент. «Знайомтесь, Гінтарас Рінкявічюс». 20.00 — Вечірня назва. 20.15 — Телестудії міст РРФСР. Вітосні. Дні культури Південного Уралу. (Челябінськ). 20.45 — «Запам'ятай пісню». Для дорослих і дітей. 21.00 — Час (з сурдоперекладом). 21.45 — «Не зійшлися характерами». Художній телефільм.

середа

16 СІЧНЯ

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.20 — Кіноконцерт. 10.35 — Шкільний екран. 8 клас. Російська література. 11.10 — Говоримо українською. Кохання. 11.30 — Документальний фільм «Охота». 11.50 — Може це любов ходить поміж нами. Естрадині концерт. 12.50 — Для дітей. «Здрастуй хор». 16.00 — Новини. 16.15 — Науково-популярний фільм «Езоз». 16.45 — «Надвечір'я». Передача для людей старшого віку. 18.00 — День за днем. (Кіровоград). 18.30 — Фільм-концерт «Подільські гулячочки». 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — Гості з Великого театру. 19.35 — Документальний фільм «Палац іронічна елегія». 20.45 — На добраніч, діти! 21.55 — Вперше на екрані УТ. Художній фільм «Мерзотники». 23.25 — Вечірній вісник. 23.55 — «Нічний телезал». М. Старицький. «Не сварилося». Вистава.

▲ ЦТ (І програма)

6.30 — «Ранок». (120 плюс 30). 9.00 — Актуальний репортаж. 9.15 — Прем'єра художнього телефільму «Спрут-4». 3 серія. 10.55 — Мультифільм. 11.20 — Дитячий му-

зичний клуб. 12.00 — ТСН. 12.15 — «Слово». Художньо-публіцистична програма. 15.00 — ТСН. 15.15 — Художній телефільм «Лікарня на околиці міста». 2 серія. 16.10 — Грає Ю. Слесарев. (Фортепіано). 16.25 — Мультифільм. 16.35 — Дитяча година. З уроком англійської мови. 17.35 — «Мурда Казілев». Ритми і роки. Документальний телефільм. 18.40 — «Вулиця Правди». Теленарис. 19.20 — Прем'єра художнього телефільму «Спрут-4». 3 серія. 21.00 — Час. 21.45 — «Фіалки по сходах, або не святі горшки ліплять». Протрадиції народного прикладного мистецтва. 22.30 — Фестивалі. Конкурси. Концерти. 23.30 — Прем'єра документального телефільму «Варлам Шаламов. Кілька моїх життів». 0.20 — ТСН. 0.35 — «Донечка». Художній телефільм. 2 серія. 2.00 — «Граї, гармонь».

▲ ЦТ (ІІ програма)

15.15 — Музичний телеабонемент. «Знайомтесь, Гінтарас Рінкявічюс». 17.00 — Документальний екран Росії. 18.20 — Концерт народної артистки РРФСР Г. Писаренко. 18.40 — Колаж. 18.45 — Хокей. Товариська зустріч. «Квебек Нордікс» (Канада) — «Динамо» (Москва). У перерві — 20.05 — Вечірня назва. 21.00 — Час. (З сурдоперекладом). 21.45 — Прем'єра документального телефільму. 23.35 — Баскетбол. Кубок володарів кубків. Чоловіки. «Динамо» (Москва) — «Кнорр» (Болонья, Італія).

четвер

17 СІЧНЯ

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.20 — Гості з Великобританії. Балет «Месія». 10.15 — Телефільм «Виклики». 10.40 — «Зимові візерунки». Дитяча фольклорна програма. 11.40 — Шкільний екран. 6 клас. Музика. 12.05 — Т. Г. Шевченко. «Назар Стодоля». Вистава. 16.00 — Новини. 16.15 — Для дітей. «Веселка». 16.45 — Республіканська фізико-математична школа. 17.15 — Документальний фільм «Під знаком біди». 18.00 — Концерт дитячої художньої самодільності. 18.30 — Популярні симфонічні мініатюри. 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — Концерт з творів П. І. Чайковського. 20.45 — На добраніч, діти! 21.05 — Ліричні мелодії. 21.30 — Молодіжна студія «Гарт». У перерві — 22.30 — Новини. 23.45 — «Нічний телезал». Художній фільм «Провінціалки».

▲ ЦТ (І програма)

6.30 — «Ранок». (120 плюс 30). 9.00 — Діловий кур'єр. 9.15 — Прем'єра художнього телефільму «Спрут-4». 4 серія. 11.00 — Дитяча година. З уроком англійської мови. 12.00 — ТСН. 12.15 — Фестивалі. Конкурси. Концерти. 15.00 — ТСН. 15.15 — Художній телефільм «Лікарня на околиці міста». 3 серія. 16.05 — До 130-річчя від дня народження В. Андрєєва. Із антології творів для оркестру народних інструментів. Виступ державного академічного російського народного оркестру Ім. М. Осипова. Передача 1. 16.55 — Фільм — дітям. «Назва про чарівний бісер». 1 серія. 18.00 — ...До шістнадцяти і старші. 18.45 — До підсумків чемпіонату світу з шахів. 19.15 — Прем'єра художнього телефільму «Спрут-4». 4 серія. 21.00 — Час. 21.45 — «Пісня-90». Заключний вечір 20-го Всесоюзного телефестивалю. Частина I. 23.40 — Прем'єра документального телефільму «Близьке пустиння». 0.40 — ТСН. 0.55 — «Красень мужчина». Художній телефільм. 1 серія. 2.00 — Концерт президентського оркестру морської піхоти США.

▲ ЦТ (ІІ програма)

15.45 — Ритмічна гімнастика. 17.00 — «Крила Вітчизни». Науково-популярний телефільм. Фільм 1. 18.00 — «З любов'ю до народної пісні». Зустріч з фольклорним ансамблем «Московія». 18.40 — «Російські підприємці». Костянтин Алексєєв (Станіславський). Передача 2. 19.15 — Парламентський вісник Росії. 19.30 — Ритмічна гімнастика. 20.00 — Вечірня назва. 20.15 — Літературні читання. С. Есенін. «Анна Снегіна». 21.00 — Час. (З сурдоперекладом). 21.45 — «Буває ж...». Художній телефільм. 22.50 — Фехтування. Міжнародний турнір «Мастерс».

п'ятниця

18 СІЧНЯ

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.20 — Концерт. 10.15 — Телефільм «Анатомія пристрасті». 10.35 — Шкільний екран. 8 кл. Історія УРСР. 11.05 — Музичний фільм «Живі струни». 11.40 — Шкільний екран. 11 кл. Російська література. 12.15 — Науково-популярний фільм «У пошуках прищельців». 13.40 — «Відсвіти». Мистецький альманах. 16.00 — Новини. 16.10 — Концерт для дітей. 16.40 — День за днем. (Кіровоград). 17.00 — Документальний фільм «Точка роси». 18.00 — «На київській хвилі». Інформаційний випуск. 18.30 — Музичний фільм «Кобза моя». 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — Літературна карта України. 20.15 — Фільм-концерт «Душар». 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — С. Рахманінов. «Алею». Опера. 21.45 — Художній фільм «Без особливого ризику». 23.00 — Вечірній вісник. 23.30 — «Нічний телезал». Б. Босович. «Данило Галицький». Вистава.

▲ ЦТ (І програма)

6.30 — «Ранок». (120 плюс 30). 9.00 — Мультифільм. 9.15 — Прем'єра художнього телефільму «Спрут-4». 5 серія. 10.50 — Козацькі наспівні. Передача з П'ятигорська. 11.15 — ...До шістнадцяти і старші. 12.00 — ТСН. 12.15 — «Фіалки по сходах, або не святі горшки ліплять». Протрадиції народного прикладного мистецтва. 15.00 — ТСН. 15.15 — Художній телефільм «Лікарня на околиці міста». 4 серія. 16.05 — «Якщо вам після...». 16.50 — Фільм — дітям.

Панове, це не так страшно, як думалося!

Рекламувати їх уже пізно (сьогодні останні виступи артистів). Натомість лиш зітхну — добре, та мало... Про доступність програми Вільнюського театру моди трохи згодом, а поки що візуальні враження. Не думаю, що стіни фільмостудії припадають такій професійній фонограмі, таких красивих виконавців і такі шати одночасно. Три дні гастролей гостей із Прибалтики дали, на мій погляд, вдячний харч багатьом спраглим на емоції кіровоградцям. Вільність привів сюди напевно не підпис «Дітям до 16...» і навіть не «стриптизм» (браво домороженій рекламі!). Загал уіймався і, забираючи наперед, крупно прогорів на аукціонах трикотажних виробів, що завершували шоу-програми. Факт: стіли розчарування при появі окремих моделей виявив високий рівень мануфактурного смаку глядачів — демонстрації не раз мусили ретироватися «за неадекватністю» (якщо таке поняття взагалі існує у манекенниць).

І. ВАЛІЧ.

«Назва про чарівний бісер». 2 серія. 17.55 — Кінофестиваль «Приз глядацьких симпатій». «Прелюдія». Документальний телефільм. 18.20 — Мультифільм. 18.40 — Наш сад. 19.10 — Програма «ВІД». 19.25 — Прем'єра художнього телефільму «Спрут-4». 5 серія. 21.00 — Час. 21.45 — Програма «ВІД». У перерві — 0.00 — ТСН. 1.00 — «Красень мужчина». Художній телефільм. 2 серія. 2.00 — «А наслідок я снажу...». Співає В. Пономарьова.

субота

19 СІЧНЯ

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.20 — Ритмічна гімнастика. 9.40 — Ранковий концерт. 9.55 — Доброго вам здоров'я. 10.20 — «Як це були ми козаками». 13.20 — Новини. 13.40 — Для дітей. Художній фільм «Спадкоємність Ніни». 15.10 — М. Ердман. «Самовбивця». Вистава. 17.30 — «Пломін». Клуб української пісні. 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — Телеурнір «Сонячні іларнети». Самодільні художні колективи Кіровоградської області. (Кіровоград на Республіканське телебачення). 20.50 — На добраніч, діти! 21.00 — Концерт хору студентів Київської державної консерваторії. 21.40 — Художній фільм «Гараж». 23.20 — Вечірній вісник. 23.50 — «Нічний телезал». Музичний фільм «Теми для роздумів».

▲ ЦТ (І програма)

6.30 — У суботу раненько. «Збережи і передай». 7.15 — Спорт для всіх. 7.30 — Ритмічна гімнастика. 8.00 — Ранкова розважальна програма. 8.30 — Наш сад. 9.00 — ТСН. 9.15 — Прем'єра художнього телефільму «Спрут-4». 6 серія. 11.05 — «Бурда моден» пропонує... 11.35 — Мультифільм. 11.45 — Фільми режисера Я. Фріда. «Благочестива Марта». 1 і 2 серії. 14.00 — Прем'єра науково-популярного фільму «Ландшафти землі». 2 серія. 15.00 — ТСН. 15.15 — «Хто є хто?». Зцину «Політичні діалоги». 16.30 — У світі назон і пригод. Художній телефільм «Пригода у місті, якого немає». 18.00 — Міжнародна панорама. 18.45 — Мультифільм. 19.05 — Прем'єра художнього телефільму «Спрут-4». 6 серія. 21.00 — Час. 21.45 — «Він і вона...». Лірична

програма. 23.00 — «Пісня-90». Заключний концерт XX Всесоюзного телефестивалю. Частина 2. У перерві — 0.00 — ТСН. 1.55 — «Собаче серце». Художній телефільм. 1 серія. 3.00 — Джозові портрети. А. Бабій.

▲ ЦТ (ІІ програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — Мультифільм. 8.30 — Виступ грецького ансамблю «ЕОС». 9.00 — Відеоназал «Співдружність». 12.30 — Світ, в якому ми живемо. Фільми режисера Н. Лаврентьєва. «Творення хліба». 13.55 — Російська мова. 14.30 — «Плюс одинадцять». Програма Російського телебачення. 16.00 — Прем'єра документального фільму «Четвертий вимір». 17.00 — Теледискусія передачі 50х50. 18.00 — Прем'єра науково-популярного телефільму «Крила Вітчизни». Фільм 3. 18.55 — Співає З. Сахабєєва. 19.25 — Колаж. 19.30 — Парламентський вісник Росії. 19.45 — Вечірня назва. 20.00 — Футбол. Міжнародний юнацький турнір пам'яті В. В. Гранатіна. Збірні СРСР-1 — збірна ФРН. 2-й тайм. 20.50 — «Ялта-91». 21.00 — Час. (З сурдоперекладом). 21.45 — «Трос в одному човні (як не рахувати собачи)». Художній телефільм. 1 і 2 серії. 23.50 — Фехтування. Міжнародний турнір «Московська шабля». 0.20 — Концерт у Смольному соборі.

неділя

20 СІЧНЯ

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.20 — Ритмічна гімнастика. 9.40 — «У неділю вранці». Інформаційно-музична програма. 10.40 — Мультифільм. 10.50 — Для дітей. Канал «Д». 12.20 — «Земле моя». Живи, Арсенівно. (Кіровоград на Республіканське телебачення). 13.05 — Новини. 13.20 — «Ретрокінозал». Художній фільм «Підкидьок». 14.30 — Село і люди. 15.15 — Ви нам писали. Музична програма за листами глядачів. 16.00 — Служба солдатська. 17.00

ХТО БОЇТЬСЯ КОЛЯДНИКІВ!

Раннього ранку 9 січня в Кіровограді приїхав автобус. Звичайний собі «Ікарус», нічого особливого. Пасажирів «Ікаруса» поселилися в готелі «Турист». Та не встигли вони ще побачити перший сон після нічної дороги, як біля готелю почали збиратися люди. Це прибули представники підприємств та громадськості. Для чого вони тут зібралися? Представник адміністрації готелю пропонує терміново оформити колективну заяву на поселення (напередодні нічого подібного не вимагали). Потім відбулася аудієнція керівника «страшної делегації» у кабінеті голови міськвиконкому В. О. Ткаченка у присутності ветеранів війни та праці. Таємничий «Ікарус», який все-таки трохи перекусував по місту, супроводжував міліцейський бобик. То хто ж все-таки приїхав у Кіровоград? Група карних злочинців, які втекли з тюрми, чи озброєні куклукскланівці? Це приїхав самодільний дитячий вертеп на чолі з завідувачем відділом культури Калуського міськвиконкому Іваном Франківським області Ярославом Поташником. Тридцять підлітків, які прибули до нас поклаждувати, поспівати шедрівку, колядок, показати обряд різдвяного колядування.

С. ОРЕЛ.

НА ДОЗВІЛЛІ

ПЕРЕМОЖЦІ ВИЗНАЧЕНІ

ШАХОВИЙ КЛУБ «КАІСА»

Ось і завершився наш шаховий марафон. Але перш, ніж ми назвемо імена переможців, пропонуємо перевірити рішення останнього туру.

ЗАВДАННЯ 1

1. Tf5 bc 2. Cc4+Kp:c4 3. Fd5X.
1. ...Td3 2. Fa6+Kp:a6 3. Ch7X.
1. ...Cf3 2. Fa4+Kp:a4 3. Ch3X.

ЗАВДАННЯ 2

1. Ff8! 2. Kc6+Kp:c3 3. Cd4X.
1. ...de 2. Ce7! Ta 3. Cc5X.
1. ...Kp:c5 2. Fc8+T:c8 3. Kd7X.
1. ...Kp:c3 2. Fh6+Kp:f2 3. Ch4X.

ЗАВДАННЯ 3

1. Ch8! Kc5 2. Fb2 Kd7 (d3)
3. Fb3+.
1. ...Kc3 2. Fd2! Kd5 3. Fd5X.
1. ...b2 2. Kb3! Ta 3. Kd4X.
1. ...Kf2 2. Ke2 Ta 3. Kd4X.

ЗАВДАННЯ 4

1. Cd5! 2. Th5+Kpg7 3. Fh6X.
1. ...Th8! 2. Tg8! T:g8 3. fg ФX.
1. ...T:c1 2. f8K+! Kph8 3. Tg8X.

А переможцями нашого конкурсу стали кировоградці В. Г. Коломієць та В. І. Цивільов, житель села В. Троїни Ульяновського району В. М. Залізник та члени шахового гуртка Гайворонського тепловозремонтного заводу (керівник — С. В. Кирилов). Всі вони нагороджуються дипломами редакції.

ПЕРЕДЧАСНА РАДІСТЬ

Як одержав дід купони,
Радий, мов дитина.
Каже бабі: «Йди негайно
По всіх магазинах!
Та бери усе, що бачиш,
Щоб не було мало.
І молоко, і сметану,
Ковбасу і сало.
Щоб, бува, не позабула,
Мушу нагадати:
Пару шкарпет і цигарок

Ти повинна взяти».
Пішла баба. Не барилась.
Швиденько й вернулася.
І під ноги пуску торбу
Дідові жбурнула.
— Передчасно радувався,
Дороженький, Грицю,
Купони є... Та купувати —
Нічого в крамницях.
Віктор ЧОРНОГОР.
м. Нова Прага.

Без слів.

Мал. В. НЕНАШЕВА.

Пригоди Одарки
в пошуках цигарки

Попередив Никонор
Дружину Одарку:
— Тоді з ліжка підведусь,
Як даси цигарку.
Не проси і не благай,
Не буду вставати.
Тож скоріше поспішай
Цигарок шукати...
Никонора жінка зна,
Знають його люди,
Якщо він уже сказав —
Значить, так і буде.
Тож не стала чоловіку

Вона дорікати,
А побігла до крамниці
Цигарок шукати.
Забігла в одну, у другу,
В п'яту забігла,
А повсюди їй одвіт:
«Цигарок немає».
Що Одарці тут робить?..
Діватися ніде.
Сіла вона у авто
Й до району їде.
А в районі всюди теж:
— Добра молодиче,

Іх нема не тільки в нас,
Нема і в столиці...
Аж тут раптом молодик:
— Не пори гарячки!
Гони мені трояка,
Я дам тобі пачку.
Жінка рада, аж до сліз,
Крізь сльози сміється:
— Тепер вже мій Никонор
З ліжка підведеться.
Віктор ЧОРНОГОР.
с. Нова Прага.

VIDEO

м. Кіровоград, вул. Полтавська, 71.

НЕДІЛЯ, 13 СІЧНЯ

- 10.00 Мультфільми.
11.30 «Конан-варвар». У головній ролі А. Шварценеггер.
13.30, 17.30 «Брюс Лі — король кунг-фу».
15.30 «Зимове вбивство». Детектив.
19.30 «Людина з гіра». Фантастика.
21.30 «9½ тижнів».

ПОНЕДІЛОК, 14 СІЧНЯ

- 10.00 Мультфільми.
11.30 «Тигр Джо». Бойовик.
13.30, 17.30 «Ніко». Бойовик.
15.30 «Гейм у перехресному вогні». 1 і 2 частини.
США.

- 19.30 «Все у відрі». Комедія.
21.30 «Ескалібур». Історичний фільм.

ВІТРОК, 15 СІЧНЯ

- 10.00 Мультфільми.
11.30 «Мисливці за Золотою Коброю». Пригоди.
13.30, 17.30 «Меч і чаклун». Пригоди.
15.30 «Гейм у перехресному вогні». 3 і 4 частини.
19.30 «Хто підставив кролика Роджера». США.
21.30 «Монстри в нічному експресі». Фільм жахів.

СЕРЕДА, 16 СІЧНЯ

- 10.00 Мультфільми.
11.30 «Ліквідатори». Фантастика.

- 13.30, 17.30 «Загін ніззя»-2. Бойовик.
15.30 «Гейм у перехресному вогні». 5 і 6 частини.
19.30 «Падіння Римської імперії». 1 частина. Історичний фільм.
21.30 «Життєва сила». Фантастика.

ЧЕТВЕР, 17 СІЧНЯ

- 10.00 Мультфільми.
11.30 «Під дулом пістолета». Бойовик.
13.30, 17.30 «Повернення 18 бронзових бійців».
15.30 «Гейм у перехресному вогні». 7 і 8 частини.
19.30 «Падіння Римської імперії». 2 частина. Історичний фільм.
21.30 «Жіночий клуб». Комедія.

П'ЯТНИЦЯ, 18 СІЧНЯ

- 10.00 Мультфільми.
11.30 «Мисливець за злочинцями». Вестерн.
13.30, 17.30 «Американський ніззя». 1 частина.
15.30 «Білий привид». Бойовик.
19.30 «Якщо настане завтра». 1 частина. США.
21.30 «Школа шахрайства». 1 частина. Комедія.

СУБОТА, 19 СІЧНЯ

- 10.00 Мультфільми.
11.30 «Ризикована справа». Бойовик.
13.30, 17.30 «Американський ніззя». 2 частина.
15.30 «Мої щасливі зорі». В головній ролі Д. Чен.
19.30 «Якщо настане завтра». 2 частина. США.
21.30 «Школа шахрайства». 2 частина. Комедія.

НЕДІЛЯ, 20 СІЧНЯ

- 11.30 «Ренегат». Комедія.
13.30, 17.30 «Американський ніззя». 3 частина.
15.30 «Без компромісів». У головній ролі А. Шварценеггер.
19.30 «Якщо настане завтра». 3 частина. США.
21.30 «Шанхайський сюрприз». Комедія.

(Продовження. Початок у №№ 50—54)

за 1990 р., № 1 за 1991 р.-і.

Пьянство, так известно, до добра не доводит, и из благочестивого отрока вышел в конце концов не верный помощник своему отцу в хозяйстве, а блудодей, табакур, вор и хулиган, которого нередко колотили почтенные отцы семейств и даже неоднократно, по принаказанию исправника, наказывали розгами. Бывало, едет он за хлебом или за сеном в Тюмень (что в 80-ти верстах от села Покровского), а возвращается домой ни с чем, без денег, пьяный, избитый, а часто даже без лошадей. Но вот, и 30-ти годам, на многогрешного Григория нисходит благодать, изменяющая всю его жизнь.

Случилось это так:

Однажды пришлось Григорию отвезти в Тюмень студента духовной академии, монаха Мелетия Заборовского, ставшего впоследствии ректором Томской духовной семинарии. Студент-монах во время этой поездки на Григория своей благочестивой беседой произвел такое впечатление, что он тут же «одумался», покал и вскоре круто изменил образ жизни.

С этого времени (с 1893 г.) и начинается, собственно говоря, «житие» старца Григория — житие, сразу же отмеченное чудесами.

Так, «во время молотбы, когда над его святошью смеялись домашние, он воткнул лопату в ворох зерна и, как был, пошел по святым местам. Ходил целый год. Много видел, много слышал. Пришел домой... в хлеву у себя выкопал пещеру и молился там богу две недели. Через некоторое время пошел опять странствовать. Повелел это ему... св. Симеон Верхотурский. Он явился ему во сне и сказал: «Григорий! Иди, странствуй и спасай людей». Он пошел. На пути в одном доме он повстречал чудотворную икону Абаланской божьей матери, которую монахи носили по селениям. Григорий заночевал в той комнате, где была икона. Ночью проснулся, смотрит, а икона плачет, — и он слышит такие слова: «Григорий! Я плачу о грехах людских; иди, странствуй, очищая людей от грехов их и снимая с них страсти».

Григорий послушался приснившейся ему иконы и пошел странствовать.

Где он только не был на богомолье? — и в Верхотурье, и в Саровской пустыни, и в Одессе, и в Икее, и в Москве, и в Казани, и даже в Петербурге. Возвратившись из своего долгого странствования, он стал еще богомольнее, чем раньше, доходя до того, что при молитвах в церкви, на глазах всего народа, бил лбом о пол до крови.

С этого времени стал Григорий уже не говорить, а изречать, подолгу задумываясь прежде, чем подарить ответом. И ответы его, загадочные, отрывистые, стали походить на пророчество и чтение в сердцах людских. «Три месяца, до самого Покрова, не будет дождя», сказал однажды Григорий. И что же? — Так и случилось: не было дождя, и люди плакали от неурожая. Когда весть об этом пророчестве достигла до Петербурга, аснет о. Феодан, будучи тогда еще инспектором духовной академии, в умиленном произнес: «Вот вам и Илья пророк, заключивший небо на три года с месяцами», — и стал ждать с тех пор случая узреть своими глазами пророка.

Григорий был уже женат ко времени своего просветления, награжденный от супруги Прасковии сыном Дмитрием и дочками Матреной и Натальей. Долго не верила Прасковья, по «темноте душевной», в святость своего благоверного; скоро, однако, и ей пришлось убедиться в даре прозорливости и подвижничества своего «обращенного» мужа.

Слава сего праведника стала вскоре распространяться далеко за пределами села Покровского. Особенно девушки и женщины, как наиболее отзывчивые и чуткие по сравнению с мужчинами, стали следовать за Григорием, как за «старцем», властным спасти человеческие души.

Преподобный духа отшельничества, любил святой старец удаляться на молитву в окружающее село Покровское леса, взбираться на деревья и водружать на них кресты во славу Божию. Ходили за ним следом сюда и его пономиницы, которых он любовно звал своими «сестрами». Все они по большей части были молодые, красивые, страстно веровавшие и искавшие спасения души. Круто молились с ними старец в лесной тишине, с убажанным молитвою сердцем, горячо целовали их, обнимали, ласкали, а нередко, в восторге подвижничества, и пласал с ними вместе, радуя тем бога и милую сестер.

Правда (много врагов в мире даже и у праведников!), жаловались односельчане Григория на чужбину, будто губит он деревню порчей девок и что много уже изб, нуда бедные подбрасывают новорожденных младенцев. Слава старца, однако, от этого не только не потуснела, а еще ярче разгорелась.

И стали к нему вскоре приезжать в Покровское со всех сторон России, а кто приехать не мог, засылали его письмами и телеграммами, прося благословения, заступничества перед богом или совета. И были среди них послания и от важных генералов, и от великосветских дам, и даже от архиепископов.

В 1903 г. вступил отец Григорий и в широкий свет.

Случилось это после знакомства старца с купчихой Башмаковой, с коей встретился он на одном богомолье, нуда прибыла Башмакова, только что похоронившая мужа. Святой старец утешил ее, и привязалась она сердцем к нему, не жалея на добрые дела своего миллионного состояния. Повезла его купчиха знакомить с близкими ей людьми сначала в Казань, потом в Киев, Москву и, наконец, в Петербург, где старец произвел на о. Иоанна Кронштадтского огромное впечатление и получил от него напутствие помогать людям, служа как бы правой рукой о. Иоанна.

(Далі буде).

«Молодой коммунар» —
орган Кировоградского
областного комитета
ЛКСМУ (МДС).

На украинском языке

НАША АДРЕСА:

316050, МПС,
м. Кіровоград,
вул. Луначарського, 36.

Телефони: редактора — 2-34-26; відповідального секретаря — 2-27-65; секторів: комуністичного, військово-патріотичного виховання — 4-66-79; культури, моралі та студентської молоді — 2-29-92; комсомольського життя та економіки — 2-04-84, 4-64-21; спорту — 4-64-21; учнівської молоді — 2-59-82; соціальних проблем — 4-66-79; фотолабораторії — 4-94-94; оголошень — 4-28-96; коректорської — 3-61-83.

Друкарня імені Г. М. Дмитрова видавництва «Кіровоградська правда» Кіровоградського обкому Компартії України, м. Кіровоград, вул. Гліни, 2.
Зам. № 20. Індекс 61103. Тираж 16 500.

Газета виходить щосуботи.

В. о. редактора
М. ШВОРАК.